

Beszámoló az Országgyűlés részére

**a Közbeszerzési Hatóság 2013. január 1. és december 31. közötti időszakban végzett
tevékenységéről, továbbá a jogorvoslati ügyek tapasztalatairól**

B/147

Tartalomjegyzék

Elnöki előszó	4
I. Fejezet.....	5
Vezetői összefoglaló – Általános adatok és tapasztalatok.....	5
1. A közbeszerzési szabályozás alakulása a beszámolási időszakban	5
2. A közbeszerzések számokban	6
3. A Közbeszerzési Hatóság által ellátott feladatok összefoglalása.....	7
4. A Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati tevékenységének összefoglaló bemutatása	8
5. A jövőre nézve megfogalmazott célkitűzések	9
II. Fejezet.....	11
A közbeszerzési folyamatok elemzése, a közbeszerzések tisztaságával és átláthatóságával kapcsolatos tapasztalatok	11
1. A közbeszerzések számának és értékének alakulása	11
2. EU-s támogatással megvalósult eljárások.....	13
3. A közbeszerzések eljárástípusok szerinti megoszlása.....	16
4. A közbeszerzések ajánlatkérők szerinti megoszlása.....	18
5. A közbeszerzés tárgya szerinti megoszlás.....	19
6. A hazai és külföldi nyertes ajánlattevők	20
7. A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) részvétele	21
8. Környezetvédelmi és szociális szempontok.....	23
9. Központosított közbeszerzés	24
10. A közbeszerzések átláthatósága és a közbeszerzési korrupció	30
11. Elektronikus közbeszerzés.....	33
12. A fenntartható közbeszerzések helyzete.....	34
a) Zöld közbeszerzések	34
b) Szociális szempontok a közbeszerzésekben	36
c) Innovatív közbeszerzések.....	36
III. Fejezet.....	38
A Közbeszerzési Hatóság tevékenysége a beszámolási időszakban	38
1. Jogszabályok módosításának kezdeményezése, illetve jogszabálytervezetek véleményezése	38
2. A közbeszerzésekben résztvevők informálása, közérdekű bejelentések	41
3. Útmutatók, elnöki tájékoztatók kibocsátása	44

4.	A közbeszerzési eljárásból hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel miatt kizárt gazdasági szereplők, illetve a közbeszerzési eljárásban való részvételtől eltiltott ajánlattevők listájának vezetése	45
5.	A közbeszerzési eljárások alapján kötött szerződések figyelemmel kísérése	49
6.	A Közbeszerzési Értesítő kiadása, a hirdetmények ellenőrzése, a bejelentkezett ajánlatkérők nyilvántartásának vezetése.....	50
7.	A Közbeszerzési Hatóság közéleti megjelenése	54
8.	A Közbeszerzési Hatóság oktatással kapcsolatos tevékenysége	57
9.	A hivatalos közbeszerzési tanácsadók névjegyzékének vezetése	59
10.	A Közbeszerzési Hatóság nemzetközi kapcsolattartása	61
11.	A Közbeszerzési Szemle 2013. évi megjelenése.....	67
12.	A közbeszerzésekről szóló nyilvántartások vezetése	68
13.	A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács feladatainak ellátásával összefüggő kérdések	68
14.	A minősített ajánlattevők hivatalos névjegyzékének vezetése.....	69
15.	A Közbeszerzési Hatóság gazdálkodása	69
IV. Fejezet.....		72
A Közbeszerzési Döntőbizottság tevékenysége a beszámolási időszakban		72
1.	A Döntőbizottság munkájának általános jellemzői	72
1.1.	A jogi környezet.....	72
1.2.	A jogorvoslati eljárások kezdeményezése, a jogorvoslati ügyek számának alakulása	72
1.3.	A Döntőbizottság elnökének feladata a hirdetmény közzététele nélküli közbeszerzési eljárások jogszerűségének ellenőrzésében	73
1.4.	A jogorvoslati eljárások bemutatása a közbeszerzési eljárások ajánlatkérői szerint	75
1.5.	A jogorvoslati eljárások megoszlása a közbeszerzési értékhatárok, illetve az eljárási fajták szerint.....	76
1.6.	A jogorvoslati eljárások bemutatása beszerzési tárgyak szerint	77
2.	A jogorvoslati kérelmek és a hivatalbóli kezdeményezések elbírálása	77
2.1.	A Döntőbizottság által meghozott érdemi határozatok.....	78
2.2.	A Döntőbizottság által az érdemi határozatokban megállapított jogsértések.....	79
2.3.	Jogorvoslati kérelmek, kezdeményezések érdemi vizsgálat nélküli elutasítása, illetve az eljárás érdemi vizsgálat nélkül történő megszüntetése	85
3.	A bírósági felülvizsgálat tapasztalatai.....	86
4.	Kollégium működése	88
Mellékletek		91

III. Fejezet

A Közbeszerzési Hatóság tevékenysége a beszámolási időszakban

1. Jogszabályok módosításának kezdeményezése, illetve jogszabálytervezetek véleményezése

A Kbt. 172. §-ának (1) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Hatóság feladata, hogy a közérdeket, az ajánlatkérők és ajánlattevők érdekeit figyelembe véve, hatékonyan közreműködjön a közbeszerzési politika alakításában, a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében, elősegítve a közpénzek nyilvános és átlátható módon történő elköltését.

A hivatkozott, általános jelleggel megfogalmazott feladat konkrét tartalmát a szóban forgó § (2) bekezdése rögzíti, s az a) és b) pontokban a következőket mondja ki. A Hatóság keretében működő Tanács figyelemmel kíséri e törvény szabályainak érvényesülését, kezdeményezi az arra jogosultnál a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályok megalkotását, módosítását, illetőleg véleményezi a közbeszerzésekkel és a Tanács működésével kapcsolatos jogszabálytervezeteket, valamint jogszabály-koncepciókat.

a) A közbeszerzési törvény módosulásairól

2013-ban négy alkalommal véleményezett a Hatóság Kbt.-módosítás tervezeteket. Ezeket a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közbeszerzés-stratégiai és Tájékoztatási Főosztálya a közbeszerzésért felelős helyettes államtitkár nevében (a továbbiakban: jogalkotó) küldte meg.

2013. március

2013. február 28-án küldte meg a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a 2013. évi első Kbt.-módosítás tervezetét. Ekkor a Kbt. hatályba lépése óta már több mint egy év eltelt. Kialakultak a törvény alkalmazásával kapcsolatos új ajánlatkérői, ajánlattevői és jogorvoslattal kapcsolatos gyakorlatok, amelyek alapján elmondható, hogy a Kbt., illetve végrehajtási rendeletei számos tekintetben megvalósították a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogpolitikai célkitűzéseket. Az egyes részletkérdések tekintetében azonban a jogalkalmazói visszajelzések alapján szükségesnek mutatkozott a Kbt. felülvizsgálata, a jogszabályszöveg pontosítása, illetve – a gyakorlati tapasztalatok alapján – néhány új elemmel történő kiegészítése, valamint az európai uniós támogatások felhasználása gyorsításának elősegítése. Észrevételeinket 2013. március 4. napján továbbítottuk a jogalkotó felé.

2013. április

A februárban megküldött tervezet – az egyeztetések nyomán – tovább formálódott, így azt és „az egyes közbeszerzési tárgyú rendeletek módosításáról, valamint a központosított közbeszerzési portál fejlesztéséről szóló kormányhatározat kiadásáról” szóló előterjesztések tervezeteit 2013. április 26-án ismételten kézhez vettük. Az április 29-én kelt válaszlevelünkben fenntartottuk a korábbi (március 4-én és március 21-én megküldött) véleményeinket, s a tervezetbe újonnan kerülő szövegjavaslatokhoz részletes észrevételeket tettünk.

Ezen Kbt.-módosítás körében került végül elfogadásra az új „egybeszámítási szabály”, mely rendelkezések végleges megszövegezésében a Hatóság igyekezett aktív szerepet vállalni.

A márciusban és áprilisban véleményezett szövegváltozatok végleges formában a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény módosításáról szóló *2013. évi CXVI. törvény*ben kerültek kihirdetésre, s a Kbt. érintett rendelkezéseinek zöme 2013. július 1-jével hatályba lépett.

2013. június

A Transparency International (TI) 2013. május 23-án kelt levelében a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium elé terjesztette a Kbt. módosítása tervezetéhez fűzött észrevételeit, különös figyelmet fordítva a javaslatok megtétele során a korrupciós kockázatok minimalizálására. Az NFM 2013. május 30-án továbbította e megkeresését a KH részére. A Hatóság – különös hangsúlyt fektetve a saját feladatkörében felmerülő TI észrevételekre – 2013. június 13-án küldte meg válaszát az NFM részére.

2013. december

Tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény** (új Ptk.) 2013. február 26-i kihirdetésére, valamint a 2014. március 15-i hatálybalépési időpontjára, az NFM elkészítette a Kbt. új Ptk. változásaihoz igazodó tervezetét, melyet 2013. december 5-én küldött meg a Hatóság részére. Javaslatainkat 2013. december 19-én továbbítottuk a jogalkotó felé.

b) A közbeszerzési törvény végrehajtási rendeleteinek a véleményezése

2013. március 18-án a jogalkotó megküldte „az egyes közbeszerzési tárgyú kormány- és miniszteri rendeletek módosításáról” szóló tervezetét. A módosítás a közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikus árlejtés alkalmazásáról szóló **257/2007. (X. 4.) Korm.rendeletet**, az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló **306/2011. (XII. 23.) Korm.rendeletet**, a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló **310/2011. (XII. 23.) Korm.rendeletet**, valamint a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló **92/2011. (XII. 30.) NFM rendeletet** érintette. Véleményeinket 2013. március 21-én továbbítottuk az NFM felé.

„Az egyes közbeszerzési tárgyú rendeletek módosításáról, valamint a központosított közbeszerzési portál fejlesztéséről szóló kormányhatározat kiadásáról” szóló előterjesztések tervezeteit 2013. április 26-án vettük kézhez. A tervezetek a már korábban megküldött rendeletek, valamint a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló **168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet** módosítását tartalmazzák. Észrevételeinket – melyek tartalmazzák a Kbt. tervezetéhez adott véleményeinket is – 2013. április 29-én küldtük meg a jogalkotónak.

2012 decemberében küldte meg az NFM véleményezésre „a közbeszerzési eljárás valamennyi szakaszára kiterjedő környezetvédelmi, fenntarthatósági és energiahatékonysági követelmények tekintetében előírható részletes szabályokat, valamint az általa irányított vagy felügyelt költségvetési szervek, alapított közalapítványok, valamint az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek vonatkozásában a környezetvédelmi, fenntarthatósági és energiahatékonysági szempontoknak a közbeszerzésben történő érvényesítése kötelező eseteit és módját” szabályozó Korm.rendelet („**zöld rendelet**”) tervezetét, melyet 2013 januárjában a Közbeszerzési Hatóság írásban véleményezett. Az NFM szervezésében 2013. július 11-én került sor egy ún. „zöld munkacsoporti” ülésre, amelyen a résztvevő felek – így a

Közbeszerzési Hatóság képviselői is – a Kbt. felhatalmazása alapján készülő zöld rendeletről immár személyesen, de még mindig kizárólag koncepcionális szinten egyeztettek. Az NFM által készített tervezet – a munkacsoporti ülésen elhangzottak fényében – tett észrevételeinket 2013. július 22-én továbbítottuk a jogalkotó felé.

c) További, a közbeszerzéseket érintő jogszabály-véleményezés

2013. július 18-án a Belügyminisztérium Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztálya küldte meg véleményezésre a „büntetés-végrehajtási szervezet részéről fennálló ellátási kötelezettséget szabályozó jogszabályok módosításáról” szóló előterjesztés tervezetét.

Tekintettel arra, hogy a tervezet alapvetően a közbeszerzési eljárásokban felmerülő ajánlatkérői kötelezettségekről szólt, a Hatóság az egyes részletszabályokra tett észrevételeken túl, koncepcionális javaslattal élt a 2013. július 26-án kiküldött válaszlevelében.

d) Egyéb – a Közbeszerzési Hatóság működését, feladatkörét érintő – jogszabály-véleményezések

2013. július 8-án a Nemzetgazdasági Minisztérium közigazgatási államtitkára az államháztartás szabályozásával összefüggő egyes rendeletek módosításáról szóló előterjesztés tervezetét küldte meg részünkre. Tekintettel arra, hogy az abban foglaltak a Kbt. alkalmazásával közvetlenül összefüggő kérdéskört nem érintettek, nem tettünk észrevételeket, s e tényről 2013. július 9-én tájékoztattuk államtitkár asszonyt.

2013. szeptember 13-án a Nemzetgazdasági Minisztérium közigazgatási államtitkára a Magyarország 2014. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló előterjesztés tervezetét küldte meg részünkre. Tekintettel arra, hogy az abban foglaltak a Kbt. alkalmazásával közvetlenül összefüggő kérdéskört nem érintettek, pontosítási javaslatainkon túl nem tettünk érdemi észrevételeket a 2013. szeptember 17-én kelt levelünkben.

A Közbeszerzési Hatóság az oktatási tevékenysége [Kbt. 172. § (2) bekezdés n) pontja] végzése körében az alábbi tervezeteket véleményezte a beszámolási időszakban:

- tervezet az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosítása tárgyában (2013. február)
- tervezet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (2013. március 11.)
- tervezet a szakképzési kerettantervekről szóló NGM rendeletről (2013. március 14.)
- tervezet a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei tárgyában (2013. március 19.)
- tervezet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól szóló kormányrendeletről (2013. július 18.)

2. A közbeszerzésekben résztvevők informálása, közérdekű bejelentések

a) Szakmai tájékoztatás

A Közbeszerzési Hatóság a jogalkalmazók tevékenységének megkönnyítése érdekében felvilágosítást nyújt a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályokra vonatkozó megkeresésekre.

A beszámolási időszakban változatlanul nagyszámú megkeresés érkezett a Közbeszerzési Hatósághoz, annak ellenére, hogy a jogalkalmazók számára is köztudomású, a Titkárság szakmai véleményének jogi ereje, kötelező tartalma nincs. Ezt a válaszok minden esetben tartalmazzák, a Közbeszerzési Hatóság pedig a honlapján külön is felhívta erre az érintettek figyelmét. Mindez arra enged következtetni, hogy a közbeszerzési eljárások résztvevői számára ennél fontosabb, hogy kérdéseik megítéléséhez támpontot kaphatnak egy független szakmai szervezettől, még akkor is, ha ezzel a döntés felelőssége nem változik.

A szakmai véleményt kérők köre meglehetősen színes képet mutat. 2013-ban is gyakoriak voltak az állami-önkormányzati szférából érkező megkeresések, ugyanakkor nagyszámú tájékoztatáskérés érkezett az ajánlattevői kört lefedő cégektől is, illetve egyéb gazdálkodó szervezetektől. Kiemelendő az is, hogy számos megkeresést kaptunk közbeszerzési szakértelemmel rendelkező személyek, szervezetek részéről is, aminek indokát a Kbt. 2013. július 1-jei jelentős változtatásaiban látjuk.

A 2013-ban adott szakmai tájékoztatások tartalmáról általánosságban elmondható, hogy az igen gyakran felmerült problémakörök – a 2012. évhez hasonlatosan – a 2012. január 1-jén hatályba lépett Kbt.-hez, valamint annak 2013. július 1-jétől hatályos módosításaihoz köthetőek.

A 2013. évben is – a megkeresések tapasztalatai alapján – gondot jelentett a jogalkalmazók számára a Kbt. 6. §-a alapján az **ajánlatkérői besorolásuk**. Számos megkeresés érkezett mind a 2013. július 1-jét megelőzően hatályos egybeszámítási szabállyal, mind az azt követően hatályba lépett részekre bontási tilalommal kapcsolatosan. A 2013. július 1-jéig hatályos **egybeszámítási szabály** körében kiváltképp az „egy időben merül fel” fordulat, a „hasonló áruk beszerzése vagy szolgáltatások megrendelése”, valamint az „ugyanazon építési beruházás” kifejezések értelmezésre kellett választ adni. A 2013. július 1-jét követő, **részekre bontási tilalom** kapcsán pedig a gazdasági-műszaki funkcionalitás értelmezése jelentett kihívást. Számos kérdés érkezett a Kbt. 56. § (1) bekezdés k) pontjában, valamint (2) bekezdésében foglalt adóelkerülés, valamint az átláthatatlan tulajdonosi szerkezet kiküszöbölése elleni intézkedésként értelmezhető **kizáró okok** kapcsán is. Szintén gyakran felmerült problémaként az ajánlatkérői, illetve ajánlattevői **jogutódlás** problémaköre, a **kivételi körök**et meghatározó rendelkezések, a **támogatott beszerzések** kérdései, az **üzleti titok**ra vonatkozó szabályozás, valamint a Kbt. 9. § (1) bekezdés k) pontjának **in-house** tényállásai. Kiemelt kérdésként merült fel továbbá a Kbt. 55. § (5), valamint (6) bekezdéseiben megjelenő **kapacitás** fogalma, valamint az ahhoz kapcsolódó egyes kérdéskörök.

Az előző évekhez képest változatlanul gyakran merült fel kérdésként **cafeteria** rendszerébe tartozó munkáltatói juttatások beszerzése. A fenti problémakörhöz kapcsolódóan merültek fel az *Erzsébet-utalvány kibocsátásáról szóló 39/2011. (XII. 29.) KIM rendeletre* vonatkozó egyes kérdések.

Előzőeken túl visszatérő témaként jelentkeztek az **iratbetekintéssel**, a **hiánypótlással**, a **dokumentációval**, az **aránytalanul alacsony összegű ellenszolgáltatás** esetére irányadó

szabályokkal, az **újonnan piacra lépő cégek alkalmasságának** megítélésével, a **keretmegállapodásos eljárással, az alvállalkozókkal, a formai követelményekkel** valamint a **közbeszerzési szerződés módosításával**, összefüggő megkeresések.

A Közbeszerzési Hatósághoz érkező megkeresések folyamatos visszacsatolást jelentenek a jogalkalmazók részéről a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályok gyakorlati érvényesülésére, valamint a közbeszerzések gazdasági környezetben való működésére. Ennek jelentőségét pedig abban látjuk, hogy ily módon a Hatóság a leszűrt tapasztalatokat a jogalkotás folyamatába becsatornázza képes hozzájárulni a jogszabályfejlesztés jövőbeni irányainak meghatározásához. Mindemellett a beérkező tapasztalatok fontos szerepet játszanak a jogalkalmazók munkáját segítő általános érvényű anyagok (útmutatók, tájékoztatók) elkészítésében is.

Összegezőképpen megállapítható, hogy bár a Közbeszerzési Hatóság állásfoglalásai nem helyettesíthetik az egyes eljárások lefolytatásához szükséges szakértelmet, mégis jelentős segítséget nyújtanak (főleg) a kisebb ajánlatkérők és ajánlattevők – ezen belül is a kis- és középvállalkozások – számára a közbeszerzési eljárások jogszerű lefolytatásához és a jogérvényesítéshez.

b) Telefonos ügyfélszolgálat

A Közbeszerzési Hatóság a jogalkalmazók munkáját támogatva telefonos ügyfélszolgálatot tart fenn, összhangban azzal az uniós elvárással, mely megköveteli a tagállamoktól, hogy a közigazgatás a szolgáltató funkciójához kapcsolódóan alakítsa ki a megfelelő intézményi struktúrát a hozzá fordulóknak igényeinek gyors és szakszerű kielégítése érdekében. A Közbeszerzési Hatóság Titkársága által ingyenesen nyújtott, és a közbeszerzési eljárásban érdekelt valamennyi személy, illetve szervezet számára hozzáférhető szolgáltatást 2013-ban is sokan vették igénybe.

Bár a telefonos ügyfélszolgálat ideje alatt beérkező, összesen körülbelül 30-40 telefonos megkeresés kapcsán a Titkárság minden alkalommal hangsúlyozza, hogy a Közbeszerzési Hatóság hatásköre nem terjed ki az egyedi ügyekben való álláspont kifejtésére, így a válasz kizárólag az általános jellegű jogalkalmazási kérdések tisztázására irányulhat, a tapasztalat azt mutatja, hogy sokszor pusztán az „együttgondolkodás”, az irányadó jogszabályi kötelezettségekre való figyelemfelhívás hasznos segítséget jelent az ügyfeleknek.

Tapasztalatunk szerint a help-desk szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek bizalommal fordulnak a Közbeszerzési Hatósághoz, mint független szakmai szervezethez és élnek az azonnali konzultáció lehetőségével. A telefonos megkeresések jelentőségét mindemellett leginkább abban látjuk, hogy azok egy-egy új szabály, módosulás hatályba lépését követően nyomban jelzik a gyakorlati alkalmazás során jelentkező problémákat, amelyek a Közbeszerzési Hatóság számára fontos eligazításul szolgálnak a feladatai és a szükséges intézkedések kijelölése szempontjából.

c) Közérdekű bejelentések

A Közbeszerzési Hatóság elnöke a **közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény** (a továbbiakban: új Kbt.) 140. §-a (1) bekezdésének a) pontjában biztosított jogkörében eljárva a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását kezdeményezheti, ha a feladatköre ellátása során a Kbt.-be ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomására.

A Közbeszerzési Hatósághoz érkezett közérdekű bejelentések kapcsán az alábbi megállapítások tehetőek.

A Közbeszerzési Hatóság az állampolgári bejelentések, panaszok kivizsgálása során az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló **2004. évi XXIX. törvény** 141-143. §-ai szerint jár el.

Közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat a Közbeszerzési Hatósághoz, mely bejelentéseket a Hatóság rövid úton megvizsgálja, majd – amennyiben nem névtelen a megkeresés – az alaposnak tűnő bejelentés, illetve az annak vizsgálata során feltárt esetleges – vélelmezett – jogsértés alapján jogorvoslati eljárás kezdeményezését javasolja a Hatóság elnökének. Egyúttal a Hatóság értesíti a bejelentőt a megtett intézkedésekről, illetőleg annak mellőzésének indokairól.

2013. év folyamán 56 közérdekű bejelentés érkezett a Közbeszerzési Hatósághoz. Ezekben jellemzően a szükséges intézkedések megtételét, illetve a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárásának kezdeményezését kérték a Közbeszerzési Hatóság elnökétől.

A Hatóság elnöke a bejelentésben foglaltak vizsgálata során több esetben élt a Kbt. 178. §-ának (2) bekezdésében foglalt jogosítványával, mely szerint közbeszerzéssel kapcsolatos ügyben minden szervezet köteles számára 15 napon belül tájékoztatást adni.

Abban az esetben, ha a bejelentés vagy a bejelentéssel érintett (jellemzően ajánlatkérő) szervezet tájékoztatása alapján megalapozottan következtetni lehetett a Kbt. megsértésére, a Közbeszerzési Hatóság elnöke a Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati eljárását kezdeményezte. 2013-ban a Hatóság elnöke a közérdekű bejelentések alapján összesen **8 esetben** látta indokoltnak jogorvoslati eljárás kezdeményezését. Ebből két esetben állapított meg jogsértést a Közbeszerzési Döntőbizottság, egy esetben mondta ki a jogsértés hiányát, illetőleg öt alkalommal szüntette meg az eljárást, elkésettségre, illetve a jogorvoslati kérelem visszavonására tekintettel. Egy kérelmezett nyújtott be keresetet a határozat ellen, amely jelenleg bírósági ügyszakban van, a másik esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozata jogerőre emelkedett.

2013-ban a bejelentők személyét illetően megjegyzendő, hogy **változatlanul alacsony a névtelen bejelentések száma**; 2013-ban csupán kettő esetben fordult elő, hogy a bejelentő személye ismeretlen volt. Annak ellenére, hogy a 2004. évi XXIX. törvény 142. §-ának (6) bekezdése értelmében a névtelen bejelentés vizsgálata mellőzhető, a Közbeszerzési Hatóság a névtelen bejelentések esetében is minden esetben megvizsgálta a hozzá érkezett beadványt, de azok megalapozatlansága miatt nem tett lépéseket.

A bejelentők között 2013-ban is alacsony a jogorvoslati eljárás indítására egyébként jogosult személyek/szervezetek száma. Az általuk megtett közérdekű bejelentések háttérében változatlanul az áll, hogy az eljárás résztvevői, illetve a potenciális ajánlattevők attól tartva, hogy egy esetleges jogorvoslati eljárás kedvezőtlenül befolyásolhatja a kiíróval való szerződéskötés esélyeit, nem szívesen élnek a jogorvoslati lehetőséggel. Ezzel együtt a Közbeszerzési Hatóság elnöke által képviselt álláspont szerint, a hivatalból történő jogorvoslati kezdeményezés intézménye nem szolgálhat a konkrét ügyben egyébként ügyfélképességgel rendelkező személyek jogérvényesítésének helyettesítésére.

Ennek megfelelően az ügyfélképességgel rendelkező és még a jogorvoslati határidőkön belül kérelmet előterjesztő bejelentők jelzése alapján csak kivételes esetben indul hivatalból jogorvoslati eljárás.

A beszámolási időszakban több bejelentésben is kifogásolták a **közbeszerzési eljárás jogellenes mellőzését**, jellemzően a Kbt. részekre bontási tilalma szabályainak megsértését feltételezve. Két esetben valószínűsíthető volt – a részekre bontás tilalma szabályaira is

figyelemmel – a Kbt. jogellenes mellőzése, amely jogorvoslati eljárás kezdeményezésének alapjául is szolgált. Egy esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság jogsértést állapított meg. A közbeszerzési kötelezettséget érintették az ajánlatkérők által választott **eljárásfajta jogalapját** vitató bejelentések is.

Több bejelentés érkezett az eljárást megindító felhívás **túlzott mértékű alkalmassági feltételeire**, illetve **jogsértő tartalmára** vonatkozóan. Előzőeken túl – jellemzően az alkalmassági feltételek jogsértő megállapításához kapcsolódóan – több alkalommal sérelmeztek **a Kbt. alapelveinek, így a verseny tisztaságának és az esélyegyenlőségnek, valamint az egyenlő bánásmód követelményének a megsértését**. Továbbá elmondható, hogy a 2013. évben a bejelentők konkrét közbeszerzési eljárással kapcsolatban emeltek jellemzően panaszt. A Hatóság elnöke – a szükséges intézkedések megtételén túl – a panaszt minden esetben tájékoztatta a panasszal kapcsolatos szakmai álláspontjáról.

Összességében megállapítható, hogy 2013-ban az előző évhez képest kevesebb számú jogorvoslati eljárás kezdeményezésére került sor a Hatóság elnöke által közérdekű bejelentés alapján, illetve kevesebb számú megalapozott közérdekű bejelentés érkezett a Közbeszerzési Hatósághoz 2013-ban, mint 2012-ben.

3. Útmutatók, elnöki tájékoztatók kibocsátása

A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének k) pontja értelmében az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel egyeztetve a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását elősegítendő útmutatót készít a jogorvoslati döntésekből levonható tapasztalatok alapján, valamint a közbeszerzésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról, melyet a honlapján, továbbá a Közbeszerzési Értesítőben közzétesz.

A Közbeszerzési Hatóság e hatásköre alapján a 2013. évben is folyamatosan figyelemmel kísérte a jogszabály-változásokat, valamint a hozzá beérkezett, a jogalkalmazók számára problémás, nehezen megítélhető kérdésköröket, és ennek megfelelően útmutatóit felülvizsgálta, szükség esetén módosította, illetve újat bocsátott ki.

A közbeszerzés területét érintő, 2013. július 1-től jelentősen megváltozott jogszabályi környezet indokolta a korábban közzétett útmutatók hatályos szabályokhoz igazítását.

A Közbeszerzési Hatóság 2013. évben a kizáró okok hatályos szabályainak megfelelően az alábbi útmutatót bocsátotta ki:

- *A Közbeszerzési Hatóság útmutatója a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 56-57. §-ában, valamint a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 2-3. §-ában hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról a Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők vonatkozásában*

A Közbeszerzési Hatóság a részekre bontás tilalmának átültetésével összefüggésben új útmutatót bocsátott ki:

- *A Közbeszerzési Hatóság útmutatója a részekre bontás tilalma alkalmazásához*

A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 172. §-ának (9) bekezdése alapján, a külpolitikáért felelős miniszterrel folytatott egyeztetéseknek megfelelően, az alábbi útmutatók keretében tájékoztatta a közbeszerzési eljárások résztvevőit a közbeszerzések terén fennálló

nemzetközi szerződésekről, valamint azokról az államokról, melyekkel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló hatályos egyezménye van:

- *A Közbeszerzési Hatóság útmutatója Magyarországnak és az Európai Uniónak a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi szerződéseiről*
- *A Közbeszerzési Hatóság útmutatója azokról az államokról, melyekkel Magyarországnak kettős adózás elkerüléséről szóló egyezménye van*

Az útmutatók átfogó kérdésköröket rendező szerepén túl a Közbeszerzési Hatóság feladatkörén belül jelentős szerep jut az elnöki tájékoztatóknak, melyek a gyakorlat által előhívott témákban gyors és hatékony segítséget tudnak nyújtani a közbeszerzési eljárásban érintettek részére.

A Közbeszerzési Hatóság elnöke a Kbt. 171. § (1) bekezdésének c) pontja alapján 2013. évben összesen hat tájékoztatót tett közzé a Közbeszerzési Értesítőben a közbeszerzésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról.

A 2013. évben kibocsátott elnöki tájékoztatók a következő kérdéskörökben adnak eligazítást:

- *a 2013. évi közbeszerzési értékhatárokról*
- *a Közbeszerzési Etikai Kódex elfogadásáról*
- *a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 56. §-a (1) bekezdése k) pontja ka) alpontja szerinti nemzetközi szervezetek tagállamainak listájáról*
- *a 2012. évről szóló éves statisztikai összegezés megküldéséről*
- *a közbeszerzési referens szakképesítés vonatkozásában kihirdetett új szakmai és vizsgakövetelményekről*
- *vizsgaelnöki névjegyzékbe történő bejegyzési, megújítási kérelmek benyújtásáról a közbeszerzési referens szakképesítés tekintetében*
- *az építési beruházásokhoz kapcsolódó projekt jellegű összkockázatu vagyoni és felelősségbiztosításokról*
- *az építési beruházások biztosítási követelményeiről*
- *a Kbt. 33. §-a szerinti közbeszerzési terv tartalmáról*
- *a Kbt. 31. §-a szerinti közzétételi kötelezettségről*

4. A közbeszerzési eljárásból hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel miatt kizárt gazdasági szereplők, illetve a közbeszerzési eljárásban való részvételtől eltiltott ajánlattevők listájának vezetése

A következőkben ismertetett tevékenységi területekkel kapcsolatosan a Közbeszerzési Hatóság mindenekelőtt a Tisztelt Országgyűlés figyelmébe ajánlja, hogy az azokra vonatkozó jogszabályi környezetet a beszámolási időszakban jogszabálmódosítás nem érintette.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2013-ban is naprakészen vezette és honlapján elérhetővé tette **a hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel miatt kizárt gazdasági szereplők listáját**, valamint a Kbt. 172. § (2) bekezdése e) pontjának ed) alpontja alapján a közbeszerzési eljárásban való részvételtől **eltiltott ajánlattevők listáját**.

A Tanács e két tevékenysége a Kbt. következő rendelkezéseinek alkalmazásán alapult.

A Kbt. a kötelezően alkalmazandó kizáró okok között határozta meg:

- a korábbi közbeszerzési eljárásban való a hamis adatszolgáltatást, illetve a hamis nyilatkozat tételét,
- az adott közbeszerzési eljárásban való hamis adatszolgáltatást, illetve a hamis nyilatkozat tételét, valamint
- az eltiltás hatálya alatt állást.

A Kbt. 56. § (1) bekezdésének j) pontja szerint az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során olyan hamis adatot szolgáltat, vagy hamis nyilatkozatot tesz, amely a verseny tisztaságát veszélyezteti.

Az ajánlatkérőnek a Kbt. ezen pontja alapján meghozott döntéséről értesítenie kellett a Hatóságot az ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában résztvevő szervezet adatainak, a tárgyi közbeszerzési eljárás tárgyának és azonosítójának és a kizárás időpontjának megjelölése mellett.

A hamis adatszolgáltatásnak, illetve hamis nyilatkozattételnek az adott közbeszerzési eljárásból való kizáráson túl további, jövőben megindításra kerülő közbeszerzési eljárásokban való részvétel szempontjából is messzemenő következményei lehettek, mármint eltiltás hatálya alá kerülést eredményezhetett.

A Kbt. ehhez kapcsolódóan kettő esetkört – Kbt. 56. § (1) bekezdés d) pont és Kbt. 56. § (1) bekezdés f) pont – szabályozott attól függően, hogy jogorvoslati kérelemben vitatták-e az ajánlatkérő hamis adatszolgáltatásra, illetve hamis nyilatkozatra tekintettel hozott döntését vagy pedig sem.

A Kbt. 56. § (1) bekezdésének d) pontja szerint nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező alvállalkozó, alkalmasság igazolásában résztvevő gazdasági szereplő az, aki a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől jogerősen eltiltásra került, az eltiltás ideje alatt; a Kbt. 56. § (1) bekezdésének f) pontja szerint pedig nem vehet részt a közbeszerzési eljárásban az sem, aki korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott és ezért az eljárásból kizárták, illetőleg a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam végéig.

A két imént ismertetett kizáró ok közötti alapvető lényegi különbség abban állt, hogy míg az eltiltás megállapítására csak jogerős döntőbizottsági vagy bírósági határozat alapján kerülhetett sor, a másik kizáró ok fennállásához nem feltétlenül volt szükséges a jogerős határozat a Kbt. 56. § (1) bekezdésének f) pontjában szereplő első fordulat okán, ahhoz elegendő volt már az ajánlatkérő hamis adatszolgáltatásra, illetve hamis nyilatkozat megtételére vonatkozó döntése is.

A hamis adatszolgáltatáson, illetve a hamis nyilatkozattételen kívül a Döntőbizottságnak el kellett tiltania a gazdasági szereplőt a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől akkor is, ha az ajánlattevő jogsértő magatartását jogerős határozatában két éven belül legalább két alkalommal megállapította [lásd a Kbt. 152. § (2) bekezdésének f) pontját, a Közbeszerzési Döntőbizottság által kiszabható szankciókról és alkalmazásuk részletes szabályairól, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 288/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (1) bekezdésének b) pontját]. Ez esetben is a Kbt. 56. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti kizáró ok állt be a kizárt szervezettel, személlyel szemben.

Ezen túlmenően a Döntőbizottság jogsértés megállapítása esetén mérlegelhetette a Kbt. 152. § (3) bekezdésének d) pontja alapján az eltiltás jogkövetkezményének alkalmazását. Azonban ezen esetben a Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése értelmében nem csak a jövőre nézve, hanem a vizsgált közbeszerzési eljárásban, továbbá egyéb folyamatban lévő közbeszerzési eljárás vonatkozásában is köteles volt eltiltani a gazdasági szereplőt a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, illetve a szerződés megkötésétől, ha az érintett eljárásokban az eljárás eredményének megküldésére még nem került sor.

A Tanács a fentiekben foglaltaknak megfelelően tehát a 2013. évben is két nyilvántartást vezetett.

a) A közbeszerzési eljárásból hamis adatszolgáltatás miatt kizárt gazdasági szereplők listája

Jóllehet a Kbt. a Tanács számára kifejezetten csak az eltiltott ajánlattevők listájának vezetését írta elő, a Tanács **a nyilvánosság informálása érdekében** nyilvántartotta és a közbeszerzési szereplők számára 2013. évben is elérhetővé tette a Kbt. 56. § (7) bekezdése szerinti ajánlatkérői bejelentésből tudomására jutott kizárt szervezeteket, személyeket is.

A bevezető részben már említésre került, hogy a Kbt. 56. § (1) bekezdésének f) pontja szerinti kizáró ok bekövetkezését megalapozta már az is, ha az ajánlatkérő megállapította a kizáró ok fennforgását és az kizárással érintett gazdálkodó szervezet nem vitatta jogorvoslati eljárás keretében az ajánlatkérő ezen döntését, nem volt tehát feltétlenül szükséges a hamis adatszolgáltatás tényének valamely jogalkalmazó szerv általi jogerős megállapítása.

A Tanács a következő módon vezette az ajánlatkérőknek a Kbt. 56. § (7) bekezdésében előírt adatszolgáltatása alapján a hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozattétel miatt kizárt ajánlattevők listáját. Az ajánlatkérő bejelentése nyomán a Hatóság figyelemmel kísérte, hogy a jogkérdésben kezdeményeztek-e jogorvoslati eljárást. Ha a jogorvoslati határidők eredménytelenül elteltek, akkor intézkedett a Hatóság arról, hogy a kizárt érdekelt gazdálkodó szervezet felkerüljön a listára.

Megjegyzendő, ha az ajánlatkérő nem tett eleget a Kbt. 56. § (7) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének a Hatóság felé, a kizáró ok ettől függetlenül bekövetkezett a kizárt szervezet, személy vonatkozásában.

Ez azt jelenti, ha egy ajánlatkérő tudomására jutott egy másik ajánlatkérő kizárásról hozott döntése és az a Tanács által vezetett listában nem volt feltüntetve, az ajánlatkérő jogszerűen állapíthatta meg a Kbt. 56. § (1) bekezdés f) pontja szerinti kizáró ok fennállását, természetesen akkor, ha az annak vitatására szolgáló jogvesztő jogorvoslati határidő már eltelt.

Hangsúlyozni szükséges továbbá azt is, hogy a Hatóság az ajánlatkérő kizárásra vonatkozó döntésének jogszerűségét nem vizsgálhatta felül, azt tényként fogadta el. Kiemelendő, hogy **a lista ténylegesen csak tájékoztató jelleggel bírt**, tekintettel arra, hogy az az ajánlatkérők bejelentése alapján került összeállításra, ebből következően nem mentesítette az ajánlatkérőket azon kötelezettség alól, hogy a listában való szereplés valóságtartalmáról az egyes közbeszerzési eljárásaik során – a kizáró döntést meghozó ajánlatkérőtől való tájékoztatás kérésével – meggyőződjenek, mielőtt maguk is meghozzák a kizárásról szóló döntésüket. Ennek megfelelően a Hatóság egy alkalommal tájékoztatott egy ajánlatkérőt arról, hogy a kizárás hatályának fennállását illető kérdésével a kizáró okot megállapító ajánlatkérőhöz forduljon.

A lista nem közhiteles, tájékoztató jellege ellenére a listáról való törléssel kapcsolatosan a Hatóság azt az álláspontot alakította ki, hogy abban az esetben törli a listáról a gazdasági

szereplőt, ha az ajánlatkérő hitelt érdemlő tájékoztatást nyújt arról, hogy a kizárásra vonatkozó döntését jogszerűen megváltoztatta.

A Tanács a beszámolási időszakban négy szervezetet rögzített a hamis adatszolgáltatás miatt kizárt ajánlattevők listájában, mely a korábbi két beszámolási időszakban listába került kilenc-kilenc szervezethez képest tárgyi beszámolási időszakban csökkenő tendencia érhető tetten. Ennek ellenére reményeink szerint az ajánlatkérők továbbra is fontosnak, hasznosnak tartják a Tanács által vezetett listát.

A teljesség igényével megjegyzésre kívánkozik az, mivel *a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény* 2009. április 1. napján hatályba lépett módosítását megelőzően a hamis adatszolgáltatás jogerős megállapítása nem vonta maga után a közbeszerzési eljárásban való részvételtől való kötelező eltiltást a Közbeszerzési Döntőbizottság által, **a listában szerepelnek azok a 2009. április 1-je előtt indult közbeszerzési eljárásból hamis adatszolgáltatás miatt kizárt ajánlattevők is**, akik a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz fordultak jogorvoslatért, azonban a Közbeszerzési Döntőbizottság a hamis adatszolgáltatást – eltiltás alkalmazása nélkül – jogerősen megállapította.

b) A közbeszerzési eljárásban való részvételtől eltiltott ajánlattevők listája

A Tanács e listában a jogerős közigazgatási határozattal, illetve jogerős bírósági ítélettel eltiltott gazdasági szereplőket tüntette fel.

A 2012. január 1-jétől hatályos jogi környezet szerint az eltiltás részletszabályai a Korm. rendeletben kerültek megfogalmazásra.

Figyelemmel arra, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság határozata annak meghozatala napján jogerős és végrehajtható, az eltiltott szervezet, személy már e naptól fogva nem vehet részt a közbeszerzési eljárásokban.

Ezen listában a Közbeszerzési Döntőbizottság eltiltásról szóló határozata ellen keresetet benyújtó szervezetek, személyek is feltüntetésre kerülhettek, kivéve, ha az ügyben eljáró bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának végrehajtását felfüggesztette.

Ez a gyakorlatilag azt jelentette, hogy a Hatóság kizárólag abban az esetben tüntethette fel az adott személyt vagy szervezetet a listában, ha kereset benyújtására nem került sor, vagy a kereset nem tartalmazott a Közbeszerzési Döntőbizottság határozata végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet, illetőleg a bíróság ezen kérelmi elemet elutasította.

Az elmúlt éveket és a beszámolási időszakot tekintve, annak ellenére, hogy a Kbt. 2009. április 1-jén hatályba lépett módosítása bizonyos esetekben kötelezővé tette az eltiltás jogintézményének alkalmazását, évek óta fennálló tendencia, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság és a közbeszerzési ügyekben eljáró bíróságok **meglehetősen ritkán éltek** a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől **eltiltás szankciójával**. Ez arra a jelenségre vezethető vissza, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság kizárólag akkor állapíthatta meg a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől való eltiltás jogkövetkezményét, amennyiben a jogorvoslati kérelem a hamis adat szolgáltatása tényének megállapítására irányult és a jogorvoslati szerv a kérelemnek helyt adott jogsértés megállapítása mellett. Abban az esetben viszont, ha a kérelmező az ajánlatkérő által megállapított hamis adatszolgáltatás tényét vitatta, a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy elutasította a kérelmet, vagy pedig az ajánlatkérő terhére állapított meg jogsértést.

Érkezhető, hogy ez utóbbi esetben a jogorvoslati szerv döntése nem vezethetett a hamis adatot szolgáltatott szervezettel szemben jogkövetkezmény alkalmazásához. Így elmondható,

hogy **az eltiltás jogkövetkezményének gyakorisága alapvetően a jogorvoslati kérelmek tartalmától függött.**

A Hatóság 2013-ban a listában egy szervezetet rögzített, így a beszámolási időszak végén a nyilvántartásban összesen négy szervezet szerepelt.

A teljesség kedvéért említést érdemel, hogy az eltiltás jogkövetkezményét tartalmazza a Kbt. 56. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott, az ajánlatkérő döntésétől függően alkalmazandó kizáró ok is. Eszerint eltiltott lehet az is, akinek tevékenységét *a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény* alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta. Az ezen okból eltiltott érdekelt gazdálkodó szervezetre vonatkozó információkat azonban nem a Tanács által vezetett eltiltott ajánlattevők listája, hanem a cégjegyzék (cégkivonat, cégmásolat, cégbizonyítvány) tartalmazta.

Végezetül megjegyzésre kívánkozik, hogy mindkét listában megtalálhatóak olyan gazdasági szereplők is, amelyekkel szemben a kizáró ok – a tilalmi időszak elteltének következtében – már nem áll fenn. A hamis adatszolgáltatás miatt kizárt szervezetek listájában ezen túlmenően szerepel néhány olyan szervezet, amely téves ajánlatkérői bejelentés vagy kizáró okkal érintett szervezet által előadottak alapján törlésre kerültek a listából. Ezen adatok megjelenítésének indoka, hogy a Hatóság fontosnak tartja a korábbi évek közbeszerzési eljárásait ellenőrző szervek munkájának támogatását, és ennek érdekében a honlapján fenntartja mindazon információkat, amelyek a közbeszerzési eljárások jogszerűségének vizsgálatához hozzájárulhatnak.

5. A közbeszerzési eljárások alapján kötött szerződések figyelemmel kísérése

A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének l) pontjában rögzített feladatkörében figyelemmel kíséri a közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződések módosítását és teljesítését.

A Hatóság e feladatát az ajánlatkérőknek a Kbt. 30. §-ának (1) bekezdésének h) pontja alapján külön jogszabályban meghatározott minta szerint elkészített és a Közbeszerzési Értesítőben közzétett tájékoztatóinak (a továbbiakban: Tájékoztató) vizsgálata alapján látja el.

A 2013-es év során közzétett Tájékoztatók figyelemmel kísérése alapján az alábbi tendenciák figyelhetők meg.

A Tájékoztatók kapcsán megállapítható, hogy módosítások közel harmadára a régi Kbt. rendelkezési az irányadóak, mert a közbeszerzési eljárás megkezdésének napja 2012. január 1-je előtt történt.

A Tájékoztatók alapján elmondható, hogy a szerződő felek leggyakrabban a teljesítési **határidőt, a beszerzés mennyiségét, a szerződést teljesítő fél által a teljesítéshez igénybe vett alvállalkozó személyét, a teljesítési hely alkalmassá tételére vonatkozó előírásokat, a műszaki tartalmat, valamint az ellenértéket módosították közös megegyezéssel.**

A **teljesítési határidő** módosításánál a felek sok esetben hivatkoztak építési beruházás esetében a nem megfelelő időjárási körülményekből adódó határidőcsúszásokra, az engedélyezési folyamatban részt vevő hatóságok ügyintézésnek elhúzódására, illetve – tipikusan árubeszerzés, valamint szolgáltatás megrendelése esetén – a folyamatos ellátás biztosításának szükségszerűségére.

A **beszerzés mennyiségének** módosítása kapcsán a felek leggyakrabban az új beszerzési tárgy szükségszerűségét vagy a folyamatos ellátás biztosítását jelölték meg.

A **teljesítési hely** módosítása kapcsán a tájékoztatók többnyire arra hivatkoztak, hogy a szerződéskötést követően előállt, előre nem látható ok folytán a határidőre történő teljesítés érdekében a teljesítésre alkalmas állapotban lévő teljesítési hely megadása vált szükségessé.

A **műszaki tartalom** módosítása vonatkozásában a tájékoztatók leginkább a pénzügyi megszorítások következtében előálló változtatási igényeket említették.

A szerződések módosításával kapcsolatban feltüntetett indokokat illetően összességében elmondható, hogy az ajánlatkérők töreksenek teljes körű, a Kbt. 132. §-ában – illetve a régi Kbt. 303. §-ában – foglalt feltételeket kielégítő indokolását adni a szerződés módosításának, azonban – a fentiekre is tekintettel – ez nem jelenti azt, hogy levonható lenne az a következtetés, mely szerint a szerződések módosítására minden esetben jogszerűen került sor.

Abban az esetben, ha a közzétett Tájékoztatóból nem lehet egyértelmű következtetést levonni a szerződés módosításának jogszerűségével kapcsolatban, a Kbt. 178. § (2) bekezdése alapján az ajánlattevőtől további tájékoztatást kérünk.

A Kbt. 141. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a Közbeszerzési Hatóság Elnöke kezdeményezi a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását, ha valószínűsíthető, hogy a szerződés módosítására vagy teljesítésére a Kbt.-be ütköző módon került sor.

Jogorvoslat kezdeményezhető az indokolás nem megfelelő volta miatt, illetve azért, mert a Tájékoztatót nem a Kbt. 30. § (4) bekezdésében – régi Kbt. 307. §-ban – meghatározott határidőn belül küldte meg hirdetmény útján a Hatóságnak.

A 2013. év során 12 esetben kértünk további tájékoztatást ajánlatkérőktől. 6 esetben kezdeményeztünk jogorvoslati eljárást azért, mert az indokolás alapján valószínűsíthetően a Kbt.-be ütköző módon módosították a szerződést, és 15 esetben azért, mert a módosításról szóló tájékoztatót a törvényi határidőn túl küldték meg a Hatóság részére.

6. A Közbeszerzési Értesítő kiadása, a hirdetmények ellenőrzése, a bejelentkezett ajánlatkérők nyilvántartásának vezetése

a) A Közbeszerzési Értesítő kiadása

A Közbeszerzési Értesítő – a Hatóság hivatalos lapja – 2008. július 1-jétől kizárólag elektronikus formában jelenik meg a Hatóság honlapján (főszabály szerint heti három alkalommal: hétfőn, szerdán és pénteken). 2013. évben 153 lapszám került közzétételre.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály állítja össze és kezeli a Közbeszerzési Értesítő egyes lapszámainak tartalmát, valamint gondoskodik azok hivatalos és hiteles változatban elektronikus úton történő közzétételéről.

b) A hirdetményellenőrzési tevékenység

A Hirdetményellenőrzési Főosztály hatáskörét a Kbt., és a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 92/2011. (XII. 30.) NFM rendelet (a továbbiakban: Közzétételi Rendelet) határozza meg.

A Kbt., illetőleg a Közzétételi Rendelet rendelkezései szerint valamennyi megküldött kérelem és hirdetmény vonatkozásában kötelezően megtörtént az ajánlatkérőknek a bejelentkezett ajánlatkérők jegyzékében való szereplésének, valamint a kérelmek tartalmának ellenőrzése.

A Kbt. és a Közzétételi Rendelet alapján a Hirdetményellenőrzési Főosztály tartalmi és formai szempontból ellenőrizte a Közzétételi Rendelet szerint kötelezően, illetve nem kötelező hirdetményellenőrzés esetén kérelemre, az Európai Unió Hivatalos Lapjában, illetőleg a Közbeszerzési Értesítőben közzétételre kerülő hirdetményeket. A nem kötelező hirdetményellenőrzés körében a Hirdetményellenőrzési Főosztály, ha a kérelmező nem kérte a hirdetményellenőrzést, a hirdetményeket díjmentesen továbbította az Európai Unió Hivatalos Lapjának, illetve közzétette a Közbeszerzési Értesítőben.

A hirdetményellenőrzés a közbeszerzési eljárás folyamatába épített több lépcsős ellenőrzési rendszer szerepét tölti be. Az ellenőrzés az eljárást megindító, illetve meghirdető hirdetmények esetében az eljárás megindítása előtti első, míg ezek módosítása esetében az eljárás folyamatában történő, míg az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmények esetében az eljárást lezáró döntésre irányuló ellenőrzési pont. Az ellenőrzés célja, hogy a hirdetmények a Kbt., annak végrehajtási rendeletei és az adott közbeszerzésre vonatkozó egyéb jogszabályok előírásainak megfelelő (továbbá az adott hirdetményen belül koherens) tartalommal, az előírt határidők betartása mellett kerüljenek a közösségi, illetőleg a nemzeti hivatalos lapban közzétételre, ezzel is elősegítve a jogszerű és eredményes közbeszerzési eljárások lefolytatását, és csökkentve a hirdetményekkel összefüggésben megindított jogorvoslati eljárások számát. (Egy ellentmondásokat tartalmazó hirdetmény ugyan nem lesz feltétlenül jogsértő tartalmú, azonban a tartalmazott ellentmondások folytán megakadályozhatja egy sikeres közbeszerzési eljárás lefolytatását.)

Megjegyzendő, hogy a kötelező ellenőrzés körébe nem tartozó hirdetmények esetén is mutatkozott igény a hirdetményellenőrzésre, különösen az eljárást megindító és a szerződés módosítására vonatkozó hirdetmények vonatkozásában.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály feladata a kötelező, illetve a kérelmezett hirdetményellenőrzés során a hirdetmények formai, tartalmi szempontból történő ellenőrzése, a tipikus, illetőleg egyedi hibák kiszűrése, valamint bármely észlelt hiba, hiányosság esetén annak jelzése hiánypótlási felhívás keretében az ajánlatkérő, illetőleg képviselője részére. Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérők jelentős része a hiánypótlási felhívásban jelzett problémákat orvosolta, annak figyelembe vételével megfelelő tartalmú, javított hirdetményt küldött vissza, ez az előzetes kontroll számos jogsértést, illetőleg a közbeszerzési eljárás lefolytatására alkalmatlan hirdetmény közzétételét akadályozta meg, így kijelenthető, hogy a hirdetményellenőrzés hiánya nagyságrendekkel magasabb számú jogorvoslati kérelmet, sikertelen közbeszerzési eljárást eredményezett volna.

A kötelező, illetőleg kérelmezett hirdetményellenőrzés tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az ajánlatkérők, és képviselőik esetenként nem követik figyelemmel a jogszabályi változásokat, így hirdetményeikben gyakran – akár a Kbt., és a végrehajtási rendeletek, vagy a vonatkozó egyéb jogszabályok tekintetében – nem a megfelelő hivatkozásokat, rendelkezéseket tüntetik fel, hatályon kívül helyezett jogszabályokra, előírásokra utalnak, vagy kötelezően alkalmazandó, új rendelkezéseket hagynak figyelmen kívül.

A hirdetmények koherens összeállításán túlmenően a legtöbb probléma a következő területeken volt tapasztalható:

- a Kbt.-ben előírt, az ajánlatkérők jegyzékébe történő bejelentkezés, illetve adatváltozás bejelentése,
- a kérelem Közzétételi Rendeletnek megfelelő, valamennyi kötelező tartalmi elemet tartalmazó, továbbá a mellékelt hirdetménnyel összhangban történő kitöltése,
- a megfelelő hirdetményminta kiválasztása,
- mennyiség pontos meghatározása,
- finanszírozási feltételek előírása,

- Kbt. szerinti biztosítékok előírásai,
- kizáró okok, és igazolási módjuk meghatározása,
- az alkalmassági követelményrendszer és annak igazolási módjai,
- bírálati szempontok meghatározása,
- eljárási határidők meghatározása,
- a hirdetések kötelező tartalmi elemeinek feltüntetése.

Megjegyzendő, hogy azon az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzéteendő hirdetések esetén, amelyek nem tartoztak a kötelező ellenőrzési körbe, és azok ellenőrzését nem is kérelmezték, gyakran előfordult, hogy a hirdetéseket oly módon töltötték ki, hogy az elektronikus feladórendszer (eSenders) képtelen volt azok elektronikus úton történő továbbítására. Ezekben az esetekben az Európai Unió Hivatalos Lapjának Kiadóhivatala (továbbiakban: Kiadóhivatal) angol nyelvű hibaüzenete megküldésre került a kérelmező részére, magyar nyelven megjelölve, hogy mely pontot milyen módon szükséges javítani ahhoz, hogy a hirdetés továbbításra kerülhessen. E hirdetések körében számos esetben az is előfordult, hogy a hirdetés „technikai szempontból” ugyan megfelelően került kitöltésre, így az továbbítható volt a Kiadóhivatal részére, azonban azt a Kiadóhivatal közzétételi kérelmet visszautasítva a hirdetést annak tartalmi hibái (nem megfelelő eljárási határidők, vagy azok teljes hiánya, nem egyértelmű rendelkezések, hibás előzmény, vagy helytelen kapcsolódó hirdetésre történő hivatkozás hiánya, stb.) miatt hibaüzenettel együtt visszaküldte. Ebben az esetben a Kiadóhivatal levele továbbításra került a kérelmező részére a hirdetés javítása céljából.

Megfigyelhető, hogy azon hirdetések esetén, amelyek nem tartoztak a kötelező ellenőrzési körbe, és azok ellenőrzését nem is kérelmezték, gyakran előfordult, hogy a közzétett hirdetések módosítását (akár egymást követően, több esetben is) kezdeményezték a kérelmezők korrigálva a korábbi formai vagy tartalmi hibákat.

2013. évben 24 474 hirdetés került iktatásra és feldolgozásra.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály tevékenységének fontos célja a hirdetményellenőrzés során az ajánlatkérők önkéntes jogkövető magatartásának kialakítása. Amennyiben a Hirdetményellenőrzési Főosztály a hiánypótlást követően is jogsértő hirdetményt észlel, jogosult és köteles a Közbeszerzési Hatóság Elnökének jogorvoslati eljárás megindítására javaslatot tenni.

Az elmúlt évben a Hirdetményellenőrzési Főosztály számos alkalommal tett javaslatot jogorvoslat indítására – elsősorban eljárást megindító, illetve azokat módosító hirdetések esetében – a jogsértő hirdetések esetében.

Ellenőrző feladatán túlmenően a Hirdetményellenőrzési Főosztály a Közzétételi Rendelet vonatkozó rendelkezései alapján a közösségi eljárásrendben lefolytatott eljárásokhoz kapcsolódó hirdetéseket feladta közzétételre az Európai Unió Hivatalos Lapja részére, továbbá kapcsolatot tartott a Kiadóhivatallal.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály 2013. évben a belső eljárási rendszerét, a hirdetményellenőrzést, és ezek adminisztrációját átállította – tekintettel a kiemelt fontosságú környezetvédelmi és költségszempontokra – a papír alapúról a teljesen elektronikus úton történő ügyvitelre, így a Hirdetményellenőrzési Főosztály jelentős mennyiségű papírmegtakarítás mellett végzi a feladatait.

A Közzétételi Rendeletben foglalt kötelezettségnek megfelelően a Hirdetményellenőrzési Főosztály 2013. évben közzétette az Európai Unió által a hirdetések feladása

vonatkozásában megküldött tipikus hibaüzenetek értelmezésével kapcsolatos tájékoztatását a Közbeszerzési Hatóság honlapján.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály 2013. évben közétett a Közbeszerzési Hatóság honlapján az ajánlatkérők és képviselőik számára a hirdetmények kitöltését elősegítendő, a hirdetmények kitöltésével kapcsolatos segédletet, továbbá a Kiadóhivatal által megjelentetett Tenders Electronic Daily (továbbiakban: TED) közzétételi gyakorlatára vonatkozóan a TED-en megjelenő hirdetmények kitöltésével kapcsolatos tájékoztatást is.

c) A bejelentkezett ajánlatkérők nyilvántartásának vezetése

A Hirdetményellenőrzési Főosztály 2012. november 21-től vezeti a Bejelentkezett Ajánlatkérők nyilvántartását.

A Kbt. 21. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérők – kivéve a Kbt. 6. § (1) bekezdés g)-h) pontja szerinti ajánlatkérőket – kötelesek a Kbt. hatálya alá tartozásukról, valamint adataikban bekövetkezett változásról a Közbeszerzési Hatóságot értesíteni a törvény hatálya alá kerülésüktől, illetve a változástól számított harminc napon belül.

A Közbeszerzési Hatóság új informatikai szolgáltatásaira történő átállása során a Kbt. hatálya alá tartozó ajánlatkérők esetén a bejelentkezési, illetve adatváltozás bejelentési kötelezettség teljesítésének módja 2012. június 18. óta Központi Bejelentkezési rendszer (továbbiakban: KBEJ rendszer) működésének megkezdésével egy új, megváltozott rend szerint teljesítendő.

A KBEJ rendszer a Közbeszerzési Hatóság elektronikus szolgáltatásainak azon programrésze, amely biztosítja, hogy a különböző ügyfelek jogosultságaik mentén különböző on-line szolgáltatásokat érjenek el. A KBEJ rendszer olyan felületet biztosít a szervezetek számára, amelynek segítségével saját maguk rendelkezhetnek adataik és felhasználóik felett, továbbá az ajánlatkérő szervezetek e rendszerben kezelhetik a meghatalmazásaikat is.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály a KBEJ rendszer használatával – az egyes bejelentkezésre, módosításra és törlésre irányuló kérelmek jóváhagyásával – teljesíti a Kbt. szerint bejelentkezett ajánlatkérők naprakész nyilvántartásának vezetését.

d) Jogszabályok véleményezése, ügyfelek tájékoztatása, megkeresésekre történő válaszadás, egyeztetések a társhatóságokkal

A Hirdetményellenőrzési Főosztály – összhangban a Hatóság törvényi kötelezettségeivel – 2013. évben is közreműködött a jogszerű közbeszerzési magatartás kialakításában és elterjesztésében.

Ennek keretében – hirdetményellenőrzési tapasztalatai alapján – véleményezte a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabály-koncepciókat, illetve jogszabály-tervezeteket.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály a fentiek mellett telefonos ügyfélszolgálat fenntartása útján felvilágosítást nyújtott a hirdetményekkel kapcsolatos általános jellegű, illetőleg konkrét megkeresésekkel összefüggésben, továbbá az ellenőrző szervek által egyes ajánlatkérők, illetőleg konkrét eljárások vonatkozásában érkezett megkeresések megválaszolásában is részt vett.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály részt vett a közbeszerzések felügyeletében és jogszabályalkotásban résztvevő társhatóságokkal (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, Miniszterelnökség, Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság) történt négyoldalú egyeztetéseken, beszámolt a hirdetmények ellenőrzése során szerzett tapasztalatairól.

e) Informatikai fejlesztések

A Közbeszerzési Értesítő hiteles elektronikus megjelentetése mellett 2004-től működik az Elektronikus Hirdetménykezelő Rendszer (EHR). Ezen keresztül történik a különböző közbeszerzési hirdetmények elektronikus megküldése, illetve a közzététellel kapcsolatos egyéb ügyvitel. (E rendszer keretében valósul meg továbbá a közösségi hirdetmények elektronikus továbbítása a Kiadóhivatal részére.) 2010. szeptember 15-étől mind a nemzeti, mind a közösségi eljárásrendben is kötelezővé vált a hirdetmények elektronikus megküldése, e szabályozás 2013. évben sem változott. (Ez alól kivétel volt az az esetkör, ha a hirdetmény korábbi közbeszerzéshez kapcsolódott, amelynek megkezdése időpontjában még nem volt kötelező a hirdetmények elektronikus úton történő megküldése.)

A folyamatos jogszabályi változásoknak, illetőleg a felhasználói visszajelzéseknek, igényeknek megfelelően a fenti informatikai rendszerek gyakori fejlesztésére került sor, melynek paraméterezésében és tesztelésében a Hirdetményellenőrzési Főosztály tevékenyen részt vett.

A Hirdetményellenőrzési Főosztály aktívan részt vett a hatályos, illetve a hatályban már nem lévő, de egyes eljárások esetében még alkalmazandó eljárás eredményéről szóló tájékoztatók automatikus űrlap ellenőrzési moduljának kidolgozásában. Az űrlap ellenőrzési modul éles indítására 2013. évben került sor, és a rendszer indítása óta eltelt időszakban a Hirdetményellenőrzési Főosztály tapasztalatai alapján jelentősen javult az eljárás eredményéről szóló tájékoztatók kitöltésének színvonala.

f) Célkitűzések a 2014. évre

A Hirdetményellenőrzési Főosztály célja a közösségi és nemzeti közbeszerzési hirdetményminták vonatkozásában a már létező űrlap ellenőrzési modul mellett az eljárás eredményéről szóló tájékoztatókon felül, további hirdetménymintákra is (eljárást megindító hirdetményekre, korrigendumra) vonatkozó ún. automatikus kitöltési segédlet (automatikus ellenőrző modul) kifejlesztése és beépítése az EHR-be, mely elősegítené ezen hirdetmények technikai szempontból történő hibamentes kitöltését.

7. A Közbeszerzési Hatóság közéleti megjelenése

Hatóság a közéleti megjelenéséhez kapcsolódó feladataira mindig is kiemelt figyelmet fordított, e törekvését 2013-ban is folytatta. A közéleti természetű feladatok a Hatóság számos egyéb tevékenységéhez kapcsolódnak (oktatási tevékenység, közbeszerzési szakmai rendezvények szervezése, a közbeszerzésekhez kapcsolódó területek szakrendezvényein történő részvétel, szakcikkek, tanulmányok közzététele, stb.). 2013-ban a Hatóság az alábbi közéleti tevékenységet látta el:

a) Konferenciák szervezése

A Hatóság az elmúlt években megkezdett gyakorlata alapján továbbra is aktív szerepet kíván vállalni a közbeszerzési jogalkalmazók közbeszerzési tárgyú konferenciákon történő tájékoztatásában. Ennek keretében a 2013. évben a Hatóság – egyes esetekben egyéb szervezetek közreműködésével – az alábbi közbeszerzési tárgyú rendezvények megszervezésére vállalkozott:

- a) A 2013. év első szakmai rendezvénye 2013. június 11-én került megrendezésre a MOM Kulturális Központ Kupolatermében, „A közbeszerzések terén felmerülő egyes jogértelmezési kérdések” címmel. Az előadások a következő aktuális témákban

hangzottak el: az alkalmasságra vonatkozó egyes jogértelmezési kérdések; a Közbeszerzési Hatóság honlapjának bemutatása; a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazásának problematikája; a szerződésmódosítás lehetőségei a Kbt. alapján; az ajánlatok értékelése, különös tekintettel a hiánypótlás során felmerülő egyes kérdésekre, illetve az irreális ajánlati elemek aktuális problémáira; szellemi tulajdon és közbeszerzés. Az előadások kerekasztal formájában zajlottak, a hazai közbeszerzési jogalkotás és jogalkalmazás meghatározó szereplőivel történő együttműködés jegyében elsősorban a Hatóság, a Döntőbizottság, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársainak közreműködésével.

- b) A Hatóság 2013. október 10-11-én, Budapesten nemzetközi konferencia megrendezésére vállalkozott. „Az EU új közbeszerzési irányelvei és kapcsolódó aktualitások” címmel megrendezett kétnapos szakmai rendezvénynek a Danubius Health Spa Resort Margitsziget Hotel adott otthont. A közbeszerzéssel foglalkozó szakemberek körében nagy érdeklődésre tartott számot a konferencia, a résztvevők száma elérte a kétszáz főt.

A konferencia szakmai programjában a megnyitó beszédek és előadások után az új irányelvek; közbeszerzési jogorvoslatok; korrupció megelőzése; közbeszerzési etika; támogatásból megvalósuló közbeszerzések ellenőrzésének tapasztalatai; innováció elősegítése és a kis- és középvállalkozások támogatása témakör került bemutatásra.

A rendezvény megnyitóján Németh Lászlóné nemzeti fejlesztési miniszter, Dr. Gajdos Róbert, a Hatóság elnöke és Dr. Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke köszöntötte a résztvevőket.

A megnyitót követően Joaquim Nunes de Almeida úr, az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának (DG MARKT) Közbeszerzési Igazgatóságának igazgatója tartotta meg a rendezvény bevezető előadását az új közbeszerzési irányelvek témakörben.

A konferencia nemzetközi szakértői voltak: Christopher Bovis (a Hull-i Egyetem professzora), Kristina Geiger (a Svéd Versenyhatóság igazgatóhelyettese), Dr. Poszler Gergő (az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának jogásza), Peter Petrik (az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságának munkatársa), Toni Saraiva (az Enterprise Europe Network projektmenedzser munkatársa), Despina Pachnou (az OECD Integritásért Felelős Egységének elemző munkatársa).

Hazai szakértőként, előadóként működtek közre a konferencián: Dr. Jánosi Andrea (a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közbeszerzésért felelős helyettes államtitkára), Dr. Várhomoki-Molnár Márta (a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közbeszerzés-stratégiai és Tájékoztatási Főosztályának főosztályvezető-helyettese), Dr. Fehér Miklós (a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Európai Unió Jogi Főosztályának főosztályvezető-helyettese), Dr. Kövesdi Zoltán (a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke), Dr. Tátrai Tünde (a Budapesti Corvinus Egyetem adjunktusa), Dr. Patay Géza (a Magyar Ügyvédi Kamara Közbeszerzési és Versenyeztetési Eseti Bizottságának elnöke), Dr. Velikovszky László (a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztályának főosztályvezetője), Dr. Dencső Balázs (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) főigazgatója), Hlács András (a Nemzeti Innovációs Hivatal Stratégiai Főosztályának vezető tanácsosa).

- c) A Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködésben, a Kamara szervezésében valósult meg 2013. november 4-én a „Közbeszerzési aktualitások” című rendezvény, melynek Debrecenben a Nonprofit Gazdaságfejlesztő Szervezetek Háza

adott otthont. Az érdeklődők a Hatóság és a Döntőbizottság munkatársainak előadásában hallhattak az aktuális közbeszerzési problémákról, tapasztalatokról.

- d) 2013. november 26-án került megrendezésre a Hatóság szervezésében „A Kbt. 2013. július 1-jei változásai nyomán felmerült egyes jogértelmezési kérdések” című kerekasztal konferencia. Az ingyenes rendezvénynek a MOM Kulturális Központ Kupolaterme adott otthont, melynek teljes kapacitását megtöltötte a 200 érdeklődő résztvevő. A Hatóság mellett a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség szakértő munkatársai számoltak be tapasztalataikról, továbbá válaszoltak a résztvevők kérdéseire is, az alábbi témákban: az alkalmasság, kizáró okok, valamint az aránytalanul alacsony ár vizsgálata; a szerződés módosítás kérdései.

b) Közreműködés a közbeszerzési tudományos közéletben

Kiadványok megjelentetésében való részvétel

A Hatóság nagy figyelmet szentel a tudományos életben való megjelenésének, ezáltal segítve a komplex és széleskörű ismereteket kívánó közbeszerzési terület átláthatóságát, a jogi környezetben való könnyebb eligazodást, valamint a közbeszerzési szabályok elméleti és gyakorlati alkalmazását. Erre való figyelemmel a Közbeszerzési Szemle szakmai tartalmának összeállítása mellett (külön pontban került bemutatásra) a Hatóság az alábbi kiadványok publikálásában működött közre a 2013. év során:

- A 2012. év második felében kiadásra került a Hatóságot bemutató szakmai tájékoztató anyag, mely bemutatja a Hatóság szerepét, feladatait, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság működését. A kiadvány statisztikáinak frissítése, valamint angol nyelvű változatának kiadása történt a 2013. évben.
- A 2011 novemberében a Közbeszerzések Tanácsa közreműködésével megjelent a Közbeszerzés 2011 elnevezésű elektronikus kommentár folyamatos frissítésében részt vettek a Hatóság munkatársai is.

Pályaművek díjazása

A Hatóság (amint arra 2011-ben és 2012-ben is sor került) a 2013-as év elején is pályázatot írt ki közbeszerzési témában elkészített szakdolgozat, évfolyamdolgozat illetve tanulmány támogatására. A pályázatra nem érkezett megfelelő számú mű, a bíráló bizottság a beérkezett pályamunkákat megvizsgálva egy pályaművet részesített különdíjban.

c) A Hatóság együttműködése más szakmai szervezetekkel

A Hatóság a fentiekben nevesített céljainak megvalósítása érdekében együttműködésre törekszik a közbeszerzésekben érintett szervezetekkel. Ennek megfelelően a Hatóság 2013-ban is törekedett arra, hogy az együttműködési területeket tovább szélesítse, így együttműködött többek között a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, a Magyar Ügyvédi Kamarával, a Budapesti Ügyvédi Kamarával és egyéb szakmai kamarákkal, érdekképviselői szervekkel, a Nemzeti Külgazdasági Hivatallal, az Energiaklub Szakpolitikai Intézet és Módszertani Központtal, a Magyar Tisztítás-Technológiai Szövetséggel és a Nemzeti Innovációs Hivatallal.

8. A Közbeszerzési Hatóság oktatással kapcsolatos tevékenysége

A Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének n) pontja meghatározza a Hatóság oktatással kapcsolatos feladatait. Ennek értelmében a Közbeszerzési Hatóság feladata, hogy az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel együttesen részt vegyen a közbeszerzési eljárásban résztvevők oktatására vonatkozó feltételrendszer kialakításában és a közbeszerzési tárgyú képzések koordinálásában, felügyeletében és ellenőrzésében.

a) A közbeszerzésekkel kapcsolatos képzések koordinálása

Az állam által elismert közbeszerzési tárgyú szakképesítés, azaz a közbeszerzési referens szakképesítés Országos Képzési Jegyzék szerinti felelősei az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter és a Közbeszerzési Hatóság elnöke. Erre tekintettel a szakképzési rendszer átalakítását célzó és a szakképzés-fejlesztési kormányzati koncepcióban foglaltaknak eleget téve a Hatóság által a közbeszerzési referens szakképesítésre vonatkozó új szabályozás kialakítása kapcsán a 2013. évben végzetek közül a következőket emeljük ki.

A Hatóság a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal együttműködve elkészítette a referens szakképesítés új szakmai és vizsgakövetelményeit, valamint a szakképesítés követelménymoduljait. A közbeszerzési referens szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit (a továbbiakban: szvk.) *a nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről* szóló 12/2013. (III. 29.) NFM rendelet tartalmazza. 2013. szeptember 1-jétől kizárólag ezen követelmények szerint indíthatók közbeszerzési referensképzések.

A korábbi szabályozáshoz képest változást jelent, hogy a részletes szakmai követelménymodulok nem az szvk.-ban, hanem egy önálló kormányrendeletben kerültek kiadásra; *az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról* szóló 84/2013. (III. 21.) Korm. rendelettel módosított *az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól* szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet 4. számú mellékletének 832., 833., 839., 840. és 841. sora tartalmazza a közbeszerzési referens szakképesítés követelménymoduljait.

A referens szakképesítés új szvk.-ja, valamint a szakképesítés követelménymoduljainak kialakítása során kiemelt szempont volt a szakképesítés *közbeszerzés-specifikusabbá, egyszerűbbé tétele és a gyakorlati képzési idő növelése.*

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a közbeszerzési referens szakképesítéssel összefüggő, szakképesítésért felelős miniszterként ellátandó feladatok az NFM és a Hatóság között oszlanak meg. Ennek keretében a szakképesítéssel kapcsolatos szakmai feladatokat és a technikai feladatok jelentős részét a Hatóság látja el. Az elmúlt év során is a Hatóság koordinálásával történt a havonta megszervezésre került *szakmai vizsgák írásbeli vizsgafeladatainak* elkészíttetése/lektoráltatása a korábban kialakított szakértői listán szereplő személyek felkérésével.

Az NFM, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szakképzési és Felnőttképzési Igazgatósága és a Hatóság között évek óta fennálló háromoldalú együttműködési megállapodásban foglaltaknak köszönhetően biztosított a referens-szakképesítés vonatkozásában felmerülő, elsősorban vizsgaszervezéshez és vizsgaelnöki kérelmek elbírálásához kapcsolódó feladatok zökkenőmentes ellátása. E feladatokat a Hatóság 2013-ban is maradéktalanul elvégezte.

b) A közbeszerzési tárgyú képzések felügyelete

A Hatóság kiemelten fontosnak tartja, hogy a szakmai vizsgákon a vizsgaelnöki teendőket ellátók megfelelő közbeszerzési felkészültséggel rendelkezzenek. Éppen ezért a közbeszerzési referens szakképesítés tekintetében a vizsgaelnöki névjegyzékbe történő bejegyzés és a bejegyzés megújítása iránt benyújtott kérelmek elbírálása a Hatóság által kidolgozott eljárási rend alapján a háromoldalú együttműködési megállapodásban foglaltaknak megfelelően történik. A Hatóság honlapján szerepelteti a *vizsgaelnöki pályázatok* részletes feltételeit, a névjegyzékbe történő bejegyzés kérelmezésével összefüggő tájékoztatást és a tavalyi év során is fogadta a névjegyzékbe vétel iránti kérelmeket. A Hatóság közbeszerzés-szakmai szempontból átvizsgálta a kérelmeket, hiányosság esetén pótlás lehetőségének biztosításával tájékoztatást adott az érintettek számára, és a kérelmeket a bírálat teljes körű lefolytatása érdekében előkészítette. 2013-ban 5 új vizsgaelnök került a névjegyzékbe a közbeszerzési referens szakképesítés tekintetében.

A háromoldalú megállapodás szerint a Hatóság részt vett a szakmai vizsgák vizsgaelnök-jelölési folyamatában, vizsgaszervezési igény esetén a szakmai vizsga vizsgaelnöki teendőinek ellátására javaslatot tett a szakmai vizsgaelnöki névjegyzékben nyilvántartottak köréből felkérhető vizsgaelnök személyére, az érintettel történt egyeztetést követően. Ennek eredményeképpen a Hatóság aktív kapcsolatot tud fenntartani a vizsgaelnökökkel, eljuttathatja számukra a tevékenységüket érintő aktuális információkat, melynek köszönhetően biztosítottá válik a szakmai vizsgák bizonyos mértékű felügyelete is. 2013-ban országszerte 47 alkalommal szerveztek közbeszerzési referens szakképesítéshez kapcsolódó szakmai vizsgát.

A Hatóság honlapján – a korábban kialakított gyakorlatnak megfelelően külön menüpontban – közzétételre kerültek a referens szakképesítéshez kapcsolódó fontos tájékoztatások; így az új szvk., a követelménymodulok és az új szóbeli vizsgakérdések.

A Hatóság az elmúlt évben is segítséget nyújtott a közbeszerzési referens képzések során felmerült problémák, vizsgaszervezéssel kapcsolatos technikai kérdések, szvk. értelmezésével összefüggő megkeresések kezelésében.

c) A Hatóság egyéb, a közbeszerzési eljárásban résztvevők oktatásához és továbbképzéséhez kapcsolódó tevékenysége

A Hatóság már a korábbi években is kiemelt célként kezelte, hogy szabályozott keretek között működjön együtt felsőfokú oktatási intézményekkel a képzések fejlesztése terén, elsősorban felsőfokú végzettséggel rendelkezők közbeszerzési szakirányú továbbképzési lehetőségének kialakításával. A Hatóság ez irányú elköteleződésével is támogatni kívánja azt a célt, hogy az együttműködések eredményeképpen fejlődjék a hazai közbeszerzés szakmai színvonala.

Előzőeknek köszönhetően a Hatóság a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel (a továbbiakban: NKE) *közbeszerzési szaktanácsadói*, az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel (a továbbiakban: ELTE) pedig *közbeszerzési szakjogász* szakirányú továbbképzés feltételrendszerének megteremtéséről kötött együttműködési megállapodást, és bekapcsolódott a képzési struktúra és tantárgyi tematikák kialakításába. A megállapodás keretében a Hatóság oktatók delegálásával is növelni kívánta a képzések színvonalát, ezért törekedett arra, hogy mind munkatársai bevonásával, mind külső szakértők megnevezésével elősegítse, hogy a képzéseken versenyképes ismereteket szerezhessenek a résztvevők.

2013-ban újabb közbeszerzési szakirányú továbbképzés, a Budapesti Corvinus Egyetem által indított *közbeszerzési menedzsment* szakirányú továbbképzés kialakításában való közreműködés vonatkozásában jött létre együttműködési megállapodás.

Mindhárom egyetemen folyamatban vannak a megjelölt szakirányú továbbképzések.

Az NKE-vel és az ELTE-vel kötött együttműködési megállapodás kiterjed az egyetemek hallgatóinak kötelező szakmai gyakorlat teljesítésében való közreműködésre is. A Hatóság hathetes szakmai gyakorlatra évente egy alkalommal fogadja az egyetemek hallgatóit annak érdekében, hogy elméleti tudásukat gyakorlati ismeretekkel egészítsék ki, és képesek legyenek a képzési kimeneti követelményrendszerben meghatározott ismeretek gyakorlati alkalmazására. A 2013. évben mindkét egyetem részéről érkeztek hallgatók szakmai gyakorlatra a Hatósághoz.

9. A hivatalos közbeszerzési tanácsadók névjegyzékének vezetése

A Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének *ec)* pontja alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács vezeti a hivatalos közbeszerzési tanácsadók névjegyzékét. A Tanács által vezetett közhiteles névjegyzék az egyetlen olyan országos nyilvántartás, amely tömöríti a közbeszerzésekkel foglalkozó hazai szakembereket és szervezeteket, így kiemelt szerepet tölt be a közbeszerzési piacon.

A jogintézmény tekintetében a *hivatalos közbeszerzési tanácsadói tevékenységről szóló* 93/2011. (XII. 30.) NFM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) az irányadó. A névjegyzékben 2013. december 31-én összesen 629 hivatalos közbeszerzési tanácsadó szerepelt.

a) A Hatósághoz beérkezett hivatalos közbeszerzési tanácsadói kérelmek alakulása

2013-ban 49 kérelmező nyújtott be névjegyzékbe való bejegyzésre irányuló kérelmet a Hatósághoz, közülük *48-an felvételt nyertek a névjegyzékbe*. Csökkenés ugyan tapasztalható a felvételüket kérők számát illetően – egy évvel korábban 80 új tanácsadó került bejegyzésre – a csökkenés azonban a Hatóság álláspontja szerint leginkább annak tudható be, hogy a közbeszerzésekben résztvevők száma, a közbeszerzési szakembereket felvevő piac mérete „véges”. A közbeszerzésekben már tapasztalatot szerzett és ott tevékenykedő szakemberek jelentős része szerepel a névjegyzéken, így leginkább azok jelentkezésére lehet számítani, akik nemrégiben kezdtek közbeszerzésekkel foglalkozni.

Továbbra is jellemző, hogy a kérelmezők alapvetően megfelelnek a jogszabályi feltételeknek; a tavalyi évben mindössze egyetlen esetben került sor bejegyzésre irányuló kérelem elutasítására (a hiánypótlásra történt felhívás nem teljesítése miatt).

A névjegyzékbe való bejegyzés hatálya a bejegyzéstől számított három évig tart. 2013-ban összesen 83 tanácsadó kérte *jogosultságának megújítását*.

A 2013. év a megújítások szempontjából olyan év volt, amikor azok a tanácsadók kérhették bejegyzésük megújítását, akik/amelyek 2007-ben és 2010-ben nyertek bejegyzést. Így a 2007-ben bejegyzettek közül sokan már második alkalommal kezdeményezték bejegyzésük érvényességének megújítását.

Megállapítható, hogy számos bejegyzett tanácsadó megújítja jogosultságát, melyből arra lehet következtetni, hogy a tanácsadók valóban aktívan tevékenykednek a közbeszerzésekben.

Megújításra a vonatkozó szabályok szerint ugyanis – egyéb feltételek teljesítése mellett – abban az esetben van mód, ha a tanácsadó a bejegyzésétől, illetőleg előző megújításától fogva részt vesz közbeszerzési eljárásokban, mert a megújításkor a bejegyzése vagy előző megújítása óta eltelt időszakra vonatkozóan a tanácsadónak igazolnia kell meghatározott számú eljárásban végzett közbeszerzési gyakorlatát. A Hatóság az elmúlt évben is követte azt a korábban bevezetett hasznos és ügyfélbarát gyakorlatot, miszerint a hivatalos közbeszerzési tanácsadók ügyeinek intézésével foglalkozó munkatársak folyamatosan

nyomon követik az egyes tanácsadók bejegyzésének érvényességét, és a lejáratról, a megújítás módjáról és szabályairól az érintett tanácsadóknak e-mailben tájékoztatást küldenek a lejáratától számított 90 napon belül. (Igaz ugyan, hogy sem a Kbt., sem pedig a Rendelet erre nézve nem ír elő kötelezettséget a Hatóság számára, azonban tapasztalat szerint jelentős számú tanácsadó a kellő időben kiküldött figyelemfelhívó levélnek köszönhetően nyújtotta be megfelelő módon és időben megújítási kérelmét.)

A Rendelet előírja, hogy a tanácsadó köteles a Hatóságnak bejelenteni, ha a névjegyzékben szereplő, illetőleg tanácsadóvá válásával összefüggő adataiban változás következett be, a változást követően haladéktalanul, de legkésőbb a változástól számított öt napon belül. A tanácsadók ezen kötelezettségéből adódóan – a névjegyzékbe történő bejegyzésre és megújításra irányuló kérelmek mellett – továbbra is nagyszámú *adatmódosítás iránti kérelem* került benyújtásra a Hatósághoz; 2013-ban összesen 93 adatmódosítás iránti kérelem érkezett.

(Megjegyezzük, hogy ezen adat kizárólag az adatmódosításra irányuló kérelmekre vonatkozik, ugyanis a megújítás iránti kérelmek nagy többsége is tartalmaz egyben adatmódosítási kérelmet, melyek így nem külön, hanem a megújítási kérelemmel együtt, annak részeként kerülnek elbírálásra).

A Rendelet módot ad arra, hogy a tanácsadó évente egy alkalommal az utolsó bejelentése óta végzett – a névjegyzékbe történő felvételhez szükséges gyakorlattal azonos – tevékenységeit igazolja a Hatóságnak, amely a névjegyzéket a bejelentett adatokkal kiegészíti. Bár a lehetőség biztosított az újabb gyakorlat bejelentésére, elenyésző azok száma, aki élnek vele; 2013-ban egyetlen tanácsadó jelentette be előzőek alapján közbeszerzési gyakorlatát.

A 2013. évben 92 tanácsadó került *törlésre a névjegyzékből*, ez a mennyiség egy több mint 600 fős jegyzék esetében nem tekinthető számottevőnek. A törlések egy része a tanácsadó saját kérelmére történt (5 esetben), míg más esetekben azért, mert az érintett tanácsadó bejegyzésének érvényessége lejárt és nem kezdeményezte megújítását (76 esetben), illetve a kötelező tanácsadói felelősségbiztosítás hiánya miatt (11 alkalommal). Több esetben a törlésre került tanácsadók újrafelvételüket kezdeményezték a Hatóságnál.

b) A hivatalos közbeszerzési tanácsadók kötelező felelősségbiztosításával kapcsolatos tapasztalatok

A névjegyzékbe felvételt nyert személy és szervezet tanácsadóknak a Rendelet szerinti felelősségbiztosítással kell rendelkezniük. E kötelezettség alól csak azok az ajánlatkérővel munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló tanácsadók mentesülnek, akik kizárólag az ajánlatkérőnek minősülő munkáltatójuk számára végeznek tanácsadói tevékenységet.

A korábbi évek gyakorlata szerint a Hatóság 2013-ban is fokozott figyelmekkel kísérte a tanácsadói felelősségbiztosítások fennállását. A Rendelet szerinti felelősségbiztosítások ellenőrzésével összefüggésben a tanácsadók adatváltozás-bejelentési kötelezettsége és a tanácsadói felelősségbiztosítást forgalmazó biztosítók tájékoztatási kötelezettsége emelendő ki.

Amennyiben a változás következtében a tanácsadó nem felel meg a Rendelet által előírt feltételeknek, azaz például nem rendelkezik megfelelő felelősségbiztosítással, a Hatóság törli a névjegyzékből. Amennyiben ezzel kapcsolatban akár a biztosítótól, akár más forrásból arról értesült a Hatóság, hogy valamely tanácsadó nem felelt meg e Rendeletbeli kötelezettségnek, a tanácsadó törlésre került a névjegyzékből; 2013-ban összesen 11 tanácsadó esetében volt a törlés oka a biztosítás hiánya.

c) Megkeresések, ügyfélszolgálat

2013-ban is munkanapokon, a 8.30 és 12.00 óra közötti ügyfélszolgálati időben a Hatóság hivatalos közbeszerzési tanácsadói ügyekkel foglalkozó munkatársai telefonos tájékoztatást adtak az érdeklődők számára a hivatalos közbeszerzési tanácsadókkal összefüggő kérdések, problémák tekintetében; ezen szolgáltatásra folyamatosan jelentős igény mutatkozik. Amennyiben a tanácsadói intézménnyel kapcsolatos kérdéseiket írásban (postai úton vagy e-mailben) küldték meg az érintettek, a válaszadásra is írásban került sor.

10. A Közbeszerzési Hatóság nemzetközi kapcsolattartása

A Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének *o)* pontja a Hatóság keretében működő Tanács feladataként nevesíti a nemzetközi kapcsolatok ápolását, mely szerint a Hatóság hatáskörébe tartozik a más államok közbeszerzési szervezeteivel való kapcsolattartás. A nemzetközi szervezetekkel való kommunikáció első helyi felelőse a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium. A Hatóság a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő feladatait a 2013. évben is a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal szoros szakmai együttműködésben látta el.

a) Az európai uniós tagságból fakadó feladatok

Az uniós testületekben végzett munka

Európai uniós tagságunkból következően a nemzetközi kapcsolattartást illetően a 2013. évben is fontos szerepet kapott az uniós testületekben, a különböző munkacsoportokban végzett munka.

E körben a Hatóság munkatársai részt vettek a Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság, a Közbeszerzési Szakértői Csoport, illetve a Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság Elektronikus Munkacsoportjainak munkájában.

A Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság (ACPC – Advisory Committee on Public Contracts) 2011 szeptembere óta megkettőzött formában: a Közbeszerzési Szakértői Csoport (EXPP – Commission Government Expert Group) és a Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság (ACPC – Advisory Committee on Public Contracts) keretein belül folytatja munkáját. A Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság kifejezetten csak a szűk értelemben vett komitológiai ügyekért felelős, az egyéb kérdéseket a Közbeszerzési Szakértői Bizottság tárgyalja.

2013. szeptember 30-án a Közbeszerzési Szakértői Bizottság (EXPP) ülésére került sor, melynek során a Bizottság lehetőséget biztosított a tagállamoknak arra, hogy felvessék az új közbeszerzési irányelvek tervezetei (az új irányelvekkel összefüggő munka részletesen a következő pontban kerül kifejtésre) kapcsán felmerülő problémáikat. A Bizottság képviselői felvázolták az uniós közbeszerzési értékhatárok változásait az új rendelet szerint, valamint a védelmi irányelv rendelkezéseihez kapcsolódó aktualitásokat.

A Bizottság bemutatta továbbá a 2013 júliusában kiadott, „Úton egy versenyképesebb és hatékonyabb védelmi és biztonsági ágazat felé” című közleményét². A közlemény a Bizottság védelmi munkacsoportjának munkáján alapult. A védelmi munkacsoportot 2011-ben azzal a céllal hozták létre, hogy az összes kapcsolódó uniós politika mozgósítása útján megerősítse a védelmi ágazatot. Az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Védelmi Ügynökség részt vett a munkacsoport tevékenységében és a közlemény kidolgozásában. A közlemény szerint a 2012-ben elért 96 milliárd eurós forgalmával a védelmi ipar olyan jelentős iparágnak számít, amely ösztönzi az innovációt, középpontjában pedig a csúcsmínőségű védelmi eszközök és technológiák állnak. Korszerű kutatása jelentős közvetett hatást gyakorol más ágazatokra,

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0542:FIN:HU:PDF> (2014. 02. 17.).

például az elektronikára vagy az űr- és a polgári repülésre, valamint növekedést és több ezer, nagy szaktudást igénylő munkahelyet biztosít. Ez az oka annak, hogy a védelmi ipar versenyképességének megerősítésére irányuló intézkedés fontos részét képezi az Európa 2020-nak, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiájának. Az Európai Tanács 2012. december 14-i következtetéseiben arra kérte „...a főképviselőt, hogy az Európai Külügyi Szolgálattal és az Európai Védelmi Ügynökséggel, valamint a Bizottsággal közösen (...) dolgozzon ki további javaslatokat és intézkedéseket a KBVP (Közös Biztonsági és Védelmi Politika) megerősítésére és a szükséges polgári és katonai képességek rendelkezésre állásának javítására vonatkozóan...”. A végső cél az európai védelem megerősítése olyan módon, hogy az megfeleljen a 21. század kihívásainak. A Közlemény a következő lépésekből álló cselekvési tervet foglalja magába:

- a belső védelmi piac megerősítése;
- versenyképesebb védelmi ipar előmozdítása;
- a kutatás-kutatói alkalmazási lehetőségének kiaknázása és az innováció megerősítése;
- a képességek fejlesztése;
- űrkutatás és védelem.

A Közlemény letölthető a Hatóság honlapjáról.

A Közbeszerzési Szakértői Bizottság Elektronikus Munkacsoportjának 2013. október 22-i ülésén a közbeszerzési eljárások teljes elektronizálása, így az elektronikus hirdetményfeladás, az elektronikus közzététel, valamint az elektronikus számlázás és fizetés kérdései és lehetőségei kerültek elemzésre. Az elektronikus közbeszerzés növeli a közigazgatás hatékonyságát, a jól működő közigazgatás pedig az Európai Unió versenyképességének egyik legfontosabb eleme. Az ülésen az elektronikus közbeszerzés legfőbb előnyeiként a következőket említették: megnövekedett hozzáférhetőség és átláthatóság, adminisztratív terhek jelentős csökkenése, az eljárások felgyorsulása, illetve az EU közbeszerzési piacainak integrálása is várható. A Bizottság, valamint a tagállamok egyetértettek abban, hogy az elektronizált eljárások intenzívebb alkalmazására szükséges ösztönözni az egyes tagállamokat.

Részvétel az új közbeszerzési irányelvek megalkotásában

Az új irányelvek megalkotására irányuló javaslatok tárgyalására vonatkozó magyar álláspontot az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (EKTB) alakítja ki, az előkészítő munkát a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium végzi. A Hatóság 2013-ban is aktívan részt vett az EKTB munkájában, az irányelvek tervezeteinek újabb szövegváltozatait követve eljuttatta észrevételeit az EKTB-hez.

Az Európai Bizottság 2011. december 20-án hozta nyilvánosságra az új közbeszerzési irányelvekre irányuló javaslatokat. A közbeszerzési modernizációs csomag három elemből áll: a klasszikus szektorra irányadó közbeszerzési irányelv tervezetéből, a közszolgáltatókra irányadó közbeszerzési irányelv tervezetéből – amelyek felváltanák a jelenleg hatályos közbeszerzési irányelveket – valamint az új, a koncessziós szerződések odaítéléséről szóló irányelv-javaslatból. A csomag célja, hogy egyszerűsítse az eljárásokat, csökkentse az adminisztratív terheket, feldolgozza az elmúlt évek EU bírósági ítélezési gyakorlatát, támogassa a KKV-k részvételét a közbeszerzési eljárásokban, valamint hogy hatékonyabbá váljon a közpénzek elköltése. A három javaslatot a dán és ciprusi elnökségek ideje alatt a Tanács közbeszerzési munkacsoportja intenzíven tárgyalta, amelynek eredményeképpen a 2012. decemberi Versenyképességi Tanács általános megközelítést fogadott el.

Az ír elnökség 2013-ban ennek fényében kezdte meg a háromoldalú egyeztetéseket az Európai Parlamenttel és az Európai Bizottsággal. Az EKTB munkacsoport tevékenységében való részvétel útján a Hatóság az ír és litván elnökségek alatt is folyamatosan észrevételezte,

véleményezte az irányelvek tervezeteit. A közbeszerzési csomag tárgyalása során a legtöbb magyar érdemi észrevételt sikerült elfogadtatni. A jogi szolgáltatások nagy része teljesen kivételi körbe került, egy kisebb részük (tanácsadói munka) a nagyon egyszerű, „light” rezsim alá tartozik, csakúgy, mint a szállodai és éttermi szolgáltatások (a Bizottság eredeti javaslata szerint ezek teljes körűen az irányelv hatálya alá tartoztak volna).

Sikerült továbbá a hitelszolgáltatásokat visszatenni a kivételi körbe. A postai szolgáltatások mentesítése csak részlegesen sikerült, de időközben a Magyar Posta egyedi mentesítést kapott több szolgáltatása vonatkozásában. Az in-house és a tárgyalásos eljárási szabályok rugalmasabbak lettek. Az elektronikus kommunikációt előíró rendelkezések teljesítéséhez haladékokat kapnak a tagállamok. Az alvállalkozásokra vonatkozó szabályok, kérésünknek megfelelően, hivatkoznak a közbeszerzés alapelveire. Egy fontos kérdés tekintetében a magyar javaslatot nem vezették át a végleges szövegen: a környezetvédelmi, szociális és munkajogi szabályok betartásáról szóló 15. cikk (2) bekezdését, amely tekintetében a június 21-i trilóguson az elnökség részére adott mandátumon túlterjeszkedett, az így kialakított szöveg nem nyújt egyértelmű garanciát a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelvtervezettel való összhang tekintetében. Előbbi munkán túl 2013 októberében a Hatóság az NFM-mel együttműködve részt vett az irányelvtervezetek magyar és angol nyelvi változatainak észrevételezésében is.

A Hatóság a 2013. évben is kiemelt figyelmet fordított arra, hogy az érintetteket időben tájékoztassa az irányelvek tervezett változásairól, így a 2013. október 10-11. napján megrendezett „Az EU új közbeszerzési irányelvei és kapcsolódó aktualitások” című rendezvényének központi témája volt az Európai Unió közbeszerzési reformja, az új közbeszerzési jogalkotási csomag elfogadása, valamint a várható legfontosabb újdonságok.

Részvétel az e-számlázásról szóló irányelv megalkotásában

A Bizottság 2013. június 26-án elfogadta az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazására vonatkozó irányelv javaslatát. Az elektronikus közigazgatás felé történő elmozdulás az Európai Unió és a tagállamok egyik fontos célkitűzése. A közbeszerzések terén az Európai Unióban jelenleg elfogadás alatt álló új közbeszerzési irányelvek kötelezően előírják az elektronikus úton történő kommunikációt a közbeszerzési eljárásokban. A 2012 októberében kiadott második egységes piaci intézkedéscsomagról szóló Európai Bizottsági Közlemény előirányozta a közbeszerzési eljárásokban történő elektronikus számlázás bevezetésére vonatkozó jogalkotási tervet. Az Európai Bizottság a „Teljesen elektronizált közbeszerzés a közigazgatás korszerűsítéséért” tárgyú közleményében távolabbi célként szintén a közbeszerzési folyamat további lépéseinek elektronizálásáról szól.

Ezzel a céllal összhangban elkészült az elektronikus számlázás közbeszerzésekben történő bevezetéséről szóló új irányelv tervezete. Általánosságban probléma a vállalkozások számára, hogy az Európai Unióban több különböző elektronikus számlázási követelmény és szabvány létezik, amely másik tagállamokban történő számlakibocsátás esetén jogi bizonytalansággal jár. Mivel a szabványok az egyes tagállamokban eltérőek, az elektronikus számlázási platform nem átjárható, ezért a vállalkozások számára határon átnyúló közbeszerzési tevékenységek végzése esetén az új szabvány alkalmazása magasabb költségeket eredményez, amely piacra lépési akadályokat teremt. A tervezet szerint a Bizottság javasolja az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) megbízását egy új, minden gazdasági szereplő által használható európai szabvány kifejlesztésére. A szabvány elkészítését követően a Bizottság az európai szabványra történő hivatkozást közzéteszi az Európai Unió Hivatalos Lapjában. Másodsorban a tervezet kötelezi az ajánlatkérőket a fenti európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák elfogadására. Ezzel megvalósul az elektronikus számlák közötti átjárhatóság, és a szabályok hatálybalépését követően megszűnnek a piacra lépési akadályok. A Versenyképességi Tanács 2013 decemberében általános megközelítést fogadott el a tervezet tekintetében. A Hatóság aktívan részt vett az e-számlázásról szóló irányelvhez kapcsolódó véleményezési folyamatban

is, az irányelv tervezeteinek újabb szövegváltozatait követve eljuttatta észrevételeit az EKTB-hez.

b) Részvétel a Közbeszerzési Hálózat (PPN) munkájában

A Közbeszerzési Hatóság 2013-ban is részt vett a Közbeszerzési Hálózat (PPN) munkájában. 2013-ban a PPN elnöki tisztjét Litvánia látta el.

A PPN tagjaitól a korábbi évekhez hasonlóan számos nemzetközi megkeresés érkezett intézményünkhöz, így többek között a hazánkban érvényes jogorvoslati lehetőségekről, a jogorvoslati rendszer sajátosságairól (Csehország), az e-közbeszerzés magyarországi helyzetéről (Bulgária), a közbeszerzési oktatásról (Észtország), becsült érték számításáról és részekre bontás tilalmáról (Litvánia), a központosított közbeszerzés magyar szabályozásáról (Litvánia), a képzési szolgáltatások beszerzéséről (Litvánia), valamint az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontjához kapcsolódó értelmezési problémákról (Litvánia). E kérdések, illetve kérdőívek mindegyikét a Hatóság – az NFM jóváhagyásával – megválaszolta. A PPN a tagállami válaszokat a kérdező állam részére közvetlenül továbbítja, honlapján közzéteszi.

c) Megkeresések nemzetközi szervezetektől és egyes tagállamoktól

Együttműködés az OECD közbeszerzési vonatkozású tevékenységében

A korábbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően a Hatóság 2013-ban is aktívan közreműködött az OECD Integrity munkacsoportjának tevékenységében.

2013 februárjában került sor az OECD Integrity munkacsoportjának éves első ülésére. Az OECD a korábbi, „Ajánlás a közbeszerzés integritásának megteremtésére” című tanulmányának 2014. évi frissítését irányozta elő, a megbeszélés témái már az ajánlás megújításának főbb irányait mutatták (közbeszerzések stratégiai szerepe, professzionalizmus, elektronikus közbeszerzés, a beszerzés, mint a fenntartható fejlődés politikai eszköze). A megbeszéléseken részt vettek a Hatóság delegáltjai. Ezt követően az OECD 2013 tavaszán megkereste a tagállami közbeszerzési szervezeteket, így a Hatóságot is zöld közbeszerzési tárgyú jó gyakorlatok gyűjtése céljából.

A jó gyakorlati magyar példát a Közbeszerzési Ellátási Főigazgatósággal együttműködésben készítettük el, majd küldtük meg a nemzetközi szervezet részére 2013 áprilisában. A megküldött tagállami példákat az OECD 2013. évi második ülésén 2013 novemberében vitatták meg a résztvevők. Az ülésen a Hatóság képviselője zöld közbeszerzés témában tartott előadása során prezentálta a résztvevők számára a magyar példát. A következő ülésnapon a Hatóság képviselője közbeszerzési oktatás témakörben is előadást tartott, melynek során a magyar közbeszerzési oktatási rendszert mutatta be, ennek kapcsán részletesen elemezte a hivatalos közbeszerzési tanácsadókra irányadó szabályozást is. Az ülés kiemelt témája: miképp tudják az államok a beszerzést stratégiai eszközként alkalmazni és miképp tudják a beszerzés hatékonyságát elősegítő szakmaiság bevezetését segíteni a polgárok és a kormányzás közötti bizalom előmozdításáért. Az ülésen tovább folytatódott a hivatkozott ajánlás megújítására történő felkészülés.

Együttműködés az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) közbeszerzési vonatkozású tevékenységében

A Hatóság 2012 nyarán részt vett az EBRD tagállami közbeszerzések (intézményrendszer, jogszabályi keretek, eljárási szabályok) értékelésére vonatkozó kezdeményezésében. A

Hatóság a rendelkezésére álló adatoknak megfelelően a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal együttműködve állította össze a magyar választ.

Az EBRD 2013 júliusában a 2012. évi kérdőívhez kapcsolódó további kiegészítő kérdésekkel kereste meg a Hatóságot. A Hatóság válaszait az NFM-mel történt egyeztetést követően megküldte az EBRD felé.

Együttműködés az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) közbeszerzési vonatkozású tevékenységében

Amint az a II. fejezet 10. pontjában kifejtésre került, az Európai Bizottság Európai Csalás Elleni Hivatala (OLAF) a Pricewaterhouse Coopers (PwC) tanácsadó céggel együttműködésben 2013-ban felmérést készített az Európai Unió tagállamaiban tapasztalt közbeszerzési korrupcióra vonatkozóan. A felméréshez kapcsolódó kérdőív a Hatóság részére is megküldésre került, a kérdőívre adott válaszait a Hatóság 2013 februárjában küldte meg a megkereső szervezet felé. A tanulmány célja a közbeszerzések területén működő, a korrupciós költségeket növelő rossz gyakorlatok felkutatása, illetve a korrupció megelőzés terén alkalmazott és az eljárások költségeit csökkentő jó megoldások megismerése volt.

A tanulmány megállapításai szerint a közbeszerzési korrupció megelőzéséhez, felderítéséhez az alábbi intézkedések nyújthatnak segítséget:

- független felülvizsgálatok és uniós szabványoknak megfelelő értékelések;
- a teljes eljárás során maximális átláthatóság;
- a közbeszerzési szerződésekre, ajánlattevőkre, projektekre és ajánlatkérőkre vonatkozó adatok gyűjtése és tárolása az ellenőrzés, nyomozás/ felderítés és elemzés elősegítése érdekében;
- az ajánlatkérők és a kedvezményezettek hatékony ellenőrzése;
- technológia kihasználása és fejlesztése a korrupcióra utaló jelek beazonosítása érdekében;
- korrupciós kockázatkezelő eljárások alkalmazása a szerződést teljesítő felek tekintetében;
- végül szakképzett hivatali személyzet és tudásmegosztás más tagállambeli kollégák között.

Tagállami megkeresések

A 2013. év során a Hatóság nemzetközi kapcsolattartással foglalkozó munkatársai a más tagállamok közbeszerzési szervezeteitől, illetőleg külföldi magánszemélyektől írásban érkező közbeszerzési tárgyú megkereséseket is megválaszolták.

d) Kétoldalú nemzetközi kapcsolatok

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a Hatóság a 2013. évben is nagy hangsúlyt fektetett a kétoldalú nemzetközi kapcsolatok fenntartására, fejlesztésére.

Szlovén társszervezetekhez történő kiutazás

2013. április 18-án a Közbeszerzési Hatóság vezetői két szakmai társszervezetenél tettek látogatást Szlovéniában, Ljubljánában. A találkozóra a szlovén felek kezdeményezésére került sor. A delegáció elsőként a szakmai találkozót kezdeményező Közbeszerzési Eljárások Felülvizsgálatának Nemzeti Jogorvoslati Bizottságánál (NRCRPPP) tett látogatást, melyen a Bizottság elnöke, Borut Smerdel is részt vett. A találkozás keretében lehetőség nyílt az információcserére és a legjobb gyakorlatok megvitatására, különös tekintettel a közbeszerzési szervezetrendszer bemutatására és az üzleti titokkal kapcsolatos szabályozási

gyakorlatra. A találkozó bevezetéseként a magyar és a szlovén jogorvoslati rendszer került bemutatásra a felek részéről. A Bizottság jogállását tekintve független, az Országgyűlés felügyelete alatt álló jogorvoslati szerv, míg a közbeszerzési politika alakításáért, a központosított közbeszerzések (és egyéb meghatározott beszerzések) lebonyolításáért, valamint a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében történő közreműködésért a Pénzügyminisztérium keretein belül működő Közbeszerzési Igazgatóság a felelős Szlovéniában. A Bizottság jár el a szlovén közbeszerzési jogvitákban, típusát tekintve nem közigazgatási szerv, hanem peres eljárásokban döntő speciális bírósági fórum. Az ügyeket 3 tagú tanácsok bírálják el, a határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, a felek kártérítési igényükkel fordulhatnak bírósághoz. A szervezetek bemutatását követően a megbeszélés következő témája a Bizottság részéről a látogatást megelőző előzetes egyeztetés során jelzett, a közbeszerzési eljárásban szereplő bizalmas üzleti információk és üzleti titkok védelmének és a közbeszerzési eljárás, valamint a jogorvoslati eljárás nyilvánossága elve, az ezzel kapcsolatos iratbetekintési jog ütközésének problémája volt. A Közbeszerzési Döntőbizottság képviselői részéről részletes tájékoztatás hangzott el a fenti jogalkalmazási problémával kapcsolatban.

A Hatóság vezetői az NRCRPPP mellett a szlovén Pénzügyminisztérium keretein belül működő Közbeszerzési Igazgatóságon tartottak rövid szakmai megbeszélést. A találkozón, melyen az Igazgatóság részéről Aleksander Nagode főigazgató is részt vett, a magyar és a szlovén közbeszerzési szervezetrendszerek bemutatására és a két szervezet gyakorlati tapasztalatainak megvitatására került sor. A főigazgató tájékoztatta a delegációt, hogy a jelenleg a Pénzügyminisztérium keretei közt működő Igazgatóság feladatai közé tartozik a közbeszerzési politika alakítása (közbeszerzési jogalkotás), a központosított közbeszerzések lebonyolítása, meghatározott, nagyobb értékű beszerzések bonyolítása (az ajánlatkérőknek lehetőségük van nagyobb értékű beszerzéseik vonatkozásában az Igazgatóságot megbízni az adott közbeszerzési eljárás lebonyolításával), a közbeszerzési szabályok érvényesítésének elősegítése (pl.: help-desk funkció). Az Igazgatóság nagyon leterhelt. Elhangzott, hogy az új közbeszerzési irányelvek átültetésének kérdéseit és a szlovén jogorvoslatok kiemelten magas számának csökkentését prioritásként kezelik.

Koszovói delegáció látogatása

A Közbeszerzési Hatóság 2013. szeptember 16-17. napján a koszovói Központi Beszerzési Ügynökség szakembereiből álló delegációt látta vendégül székhelyén. A delegáció tagjai a CPA (Központi Beszerzési Ügynökség), a PPRC (Közbeszerzési Szabályozó Bizottság) és a PSMP (Közigazgatás Fejlesztési Projekt) szakértői voltak. A kétnapos látogatáshoz a Hatóság biztosította a helyszínt.

Koszovó közbeszerzési törvénye (04/L-042) alapján a PPRC felel Koszovó közbeszerzései fejlesztéséért és működtetéséért, továbbá felügyeli a rendszer működését. A szervezet emellett egy, a koszovói közbeszerzésekhez kapcsolódó valamennyi adat és információ közzétételére alkalmas honlapot üzemeltet. A CPA a koszovói Pénzügyminisztérium keretein belül működik. A központi közbeszerzésekhez kapcsolódó valamennyi információ elérhető a CPA önálló honlapján. A CPA törvényben meghatározott feladata az ajánlatkérők közös beszerzéseinek lefolytatása, továbbá kérésre az ajánlatkérők nevében folytat le beszerzéseket, illetve – szintén kérelem esetén – segítséget nyújt az ajánlatkérők közbeszerzési eljárásainak lefolytatásában. Koszovóban a beszerzésekért felelős jogorvoslati szerv, a PPRB 2008. augusztus 1. napján kezdte meg működését, megválasztása a koszovói Parlament tevékenységi körébe tartozik. A PPRB elnöke által kijelölt bizottságok a közbeszerzési törvény alapján járnak el, a közbeszerzésekkel kapcsolatban felmerülő jogorvoslati ügyekben, a gazdasági szereplők, illetve az ajánlatkérők által írásban benyújtott kérelmek alapján. A PPRB döntése elleni jogorvoslat az illetékes bíróságnál (Koszovói Legfelsőbb Bíróság) kezdeményezhető.

A látogatás során a Hatóság képviselői bemutatták a Közbeszerzési Hatóság jogállását, feladatkörét, illetve a magyar közbeszerzési szabályozás rendszerét. Részletesen ismertették a hirdményellenőrzési rendszert, illetve a Hatóságnál lezajlott informatikai fejlesztéseket, a Hatóság honlapját. Koszovói részről érdeklődésre tartott számot a Közbeszerzési Döntőbizottság működése, illetve a jogorvoslati eljárások szabályozása is. A delegáció kiemelt érdeklődést mutatott a magyar központosított közbeszerzési rendszer iránt is, e vonatkozásában a Közbeszerzési Ellátási Főigazgatóság munkatársaival való személyes találkozóra a látogatás keretében a Hatóság székhelyén került sor.

e) Egyéb nemzetközi vonatkozású feladatok ellátása

A Hatóság munkatársai 2013-ban is részt vettek nemzetközi közbeszerzési tárgyú konferenciákon és szemináriumokon, hogy az így megszerzett szakmai tapasztalatokat a magyar gyakorlatba átültethessék, munkájuk során hasznosíthassák.

A Közbeszerzési Hatóság 2013-ban is intézkedett az *Európai Unió Bírósága közbeszerzési tárgyú ítéleteinek* honlapján történő rendszeres közzétételéről. A Hatóság e munkája során a Külügyminisztérium Belső Piaci és Jogi Főosztálya által rendelkezésre bocsátott, az Európai Unió Bírósága, illetve a Törvényszék közbeszerzési tárgyú döntéseire vonatkozó adatokat vette alapul.

A Hatóság a 2013. évben is folyamatosan frissítette honlapján a Jogi Háttér menüpontban az EU-s szabályozásra és az EU-s háttéranyagokra vonatkozó almenüpontokat.

A Hatóság honlapjának *angol és német nyelvű menüpontjai* a 2013. évben szintén folyamatosan frissítésre és bővítésre kerültek.

11. A Közbeszerzési Szemle 2013. évi megjelenése

A Közbeszerzési Hatóság a Wolters Kluwer Kft.-vel (2013 októberéig CompLex Kiadó Kft.) együttműködve a 2011. évtől havi rendszerességgel megjelenő szaklapot indított Közbeszerzési Szemle (a továbbiakban: Szemle) néven. A szaklap kiadása a 2013. évben is folytatódott.

A Szemle egy olyan szakmai lap, amely a közbeszerzési piac szereplői (ajánlatkérők, ajánlattevők, hivatalos közbeszerzési tanácsadók, ellenőrző szervek, képzés- és továbbképzés-szervezők stb.) és a közbeszerzések iránt érdeklődők számára tájékoztatást nyújt az aktuális jogszabályi változásokról, segíti a közbeszerzési jogalkalmazást, válaszokat ad konkrét jogalkalmazási kérdésekre, informál a Közbeszerzési Döntőbizottság legfontosabb döntéseiről, összefoglalja a közbeszerzések nemzetközi jogi aktuális kérdéseit, tájékoztat az oktatás, továbbképzés területén felmerülő aktuális ügyekről, valamint lehetőséget ad tanulmányok, szakcikk közzétételére neves szakértők közreműködésével.

A Szemlében az alábbi rovatok olvashatóak:

- *Közbeszerzési aktualitások:* az aktuális jogszabályváltozásokról való tájékoztatás, hírek, portrék a közbeszerzés világából.
- *Közbeszerzési jogalkalmazás:* a Közbeszerzési Hatóság Jogi Főosztályának havi összeállítása a leggyakoribb kérdésekre adott állásfoglalásokról, a „Szakember válaszol” című rovat keretében hivatalos közbeszerzési tanácsadók, külső, gyakorlati szakemberek által megválaszolásra kerülnek a Kiadóhoz érkezett közbeszerzési tárgyú kérdések, továbbá bemutatásra kerülnek a Közbeszerzési Döntőbizottság legfontosabb döntései.

- *Tanulmányok, szakcikkek:* a Közbeszerzési Hatóság havi összeállítás a nemzetközi tárgyban adott állásfoglalásokról, az Európai Bíróság közbeszerzési tárgyú ítéleteiről, illetve a legfontosabb nemzetközi és közösségi jogforrások, dokumentumok átfogó bemutatása, továbbá hazai közbeszerzési szakemberek szakcikkeinek és tanulmányainak publikálása.

A jelentős szakmai érdeklődésre számot tartó lap kiadása a 2014. évben is folytatódik.

12. A közbeszerzésekről szóló nyilvántartások vezetése

A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 172. §-a (2) bekezdésének f) pontja értelmében nyilvántartást vezet a közbeszerzésekről. A statisztikai nyilvántartás adatforrása a Közbeszerzési Értesítőben megjelent, az ajánlatkérők által kitöltött és feladott „tájékoztató az eljárás eredményéről” c. hirdetés.

A közbeszerzési statisztikai adatokkal kapcsolatban a Hatóságnak jelentési kötelezettsége van az Európai Bizottság részére (a Közbeszerzési Tanácsadó Bizottság mellett működő statisztikai munkacsoporton keresztül), melynek minden évben, határidőben és hiánytalanul eleget tesz.

13. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács feladatainak ellátásával összefüggő kérdések

A közbeszerzésekről szóló törvény rendelkezéseivel összhangban a Közbeszerzési Hatóság keretében működő 10 fős Tanácsban (ezt követően: Tanács) 2013. évben is biztosított volt a törvény alapelveinek és egyes közérdekű céloknak az érvényesítése, a közbeszerzési eljárás ajánlatkérői általános érdekeinek, és a közbeszerzési eljárás ajánlattevői általános érdekeinek a képviselése. A Tanács munkájában a munkáltatók országos érdekképviselői és az országos gazdasági kamarák delegált képviselői aktívan vettek részt.

A közbeszerzésekről szóló törvény 173. § (1) bekezdése a Tanácsot szükség szerinti, de évente legalább hat ülés tartására kötelezi.

A Tanács az elmúlt évben összesen hat rendes ülést tartott. A rendes ülések keretében a Tanács elsősorban alapvető feladataihoz kapcsolódóan hozott határozatokat. Ilyen volt például új közbeszerzési biztosok kinevezése, a Tanács éves parlamenti beszámolójának jóváhagyása, a Kbt. módosításával kapcsolatos álláspont kialakítása, a módosítások hatályba léptetésével és alkalmazásával kapcsolatos feladatok, a Tanács informatikai fejlesztésének feladatai, az ajánlások felülvizsgálata, új útmutatók kiadása, a Tanács gazdálkodásával összefüggő ügyek stb. A közbeszerzésekről szóló törvény 171. § (1) bekezdésének d) pontja alapján (halasztást nem tűrő ügyek eldöntése érdekében az ülések közötti időszakban) rövid úton, írásban négy esetben kérte az Elnök a Tanácstagok véleményét.

A Tanács a folyamatos munkavégzést, illetve döntéseinek előkészítését és végrehajtását a Hatóság közigazgatási feladatit végző Titkárság maradéktalanul teljesítette.

Amellett, hogy a Hatóság létszám stabilitása nőtt 2013 évben, a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság elnökhelyettesi pozíciójában változás történt. A Tanács 2013. szeptember 24-i ülésén dr. Puskás Sándort választotta a Döntőbizottság elnökhelyettesévé.

14. A minősített ajánlattevők hivatalos névjegyzékének vezetése

A Kbt. 172. § (2) bekezdésének eb) pontja alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács vezeti a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékét, meghatározza a minősítési szempontokat és azok igazolási módjait. A hatályos törvényi rendelkezések értelmében a jegyzéken szereplő minősített ajánlattevők mentesülnek mindazon feltételek igazolása alól, amelyeket a Hatóság a minősítés során figyelembe vett, és amelyeket erre tekintettel a Hatóság által kiadott igazolás hitelesen tanúsít.

A jegyzékbe történő felvétel kérelmezésen túl a Hatóság a megújítási, törlési és adatszámításos kérelmeket bírálja el.

Tapasztalatok

A beszámolási időszakban tovább csökkent a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékén szereplők száma, melynek alapvető okaként továbbra is az nevezhető meg, hogy a közbeszerzési eljárások feltételrendszerét a jelenlegi minősítési szempontoknál szigorúbban határozzák meg az ajánlatkérők, így az eljárások többségénél a minősített ajánlattevői státusz nem jelent valódi előnyt az ajánlattevők számára.

15. A Közbeszerzési Hatóság gazdálkodása

A Hatóság – fejezet és intézmény – **2013. évben 2 260,8 millió forint saját bevételből, 410 millió forint költségvetési támogatásból, valamint 1 219,1 millió forint előző évi pénzmaradványból gazdálkodott.** Költségvetésünkben 2014. évben 1,357 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt maradványt fizetünk be a központi költségvetésbe.

A **saját bevételek** hirdetményellenőrzési- és közzétételi díjakból, a döntőbizottsági eljáráshoz, a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékbe vételéhez és a hivatalos közbeszerzési tanácsadók névjegyzékbe vételéhez kapcsolódó **igazgatási szolgáltatási díjból** tevődtek össze, melyet kizárólag az alaptevékenység finanszírozására fordítottunk. Az állami támogatás aránya a saját bevételeinkhez viszonyítva 11,8%. Többletbevétel a közhatalmi bevételeken realizálódott, mintegy 47%-ban, melynek tartós, vagy átmeneti jellege nem megítélhető, mivel az a közbeszerzési hirdetmények mennyisége függvényében változik.

A Hatóság 2013. évi **költségvetésének módosítására** jellemzően kormányzati intézkedés, a pénzmaradvány igénybevétele, a bevétel-többlet (költségvetés-növelés), valamint a költségvetés végrehajtása során felmerült igényeknek megfelelően belső átcsoportosítás miatt került sor.

A költségvetési előirányzatok alakulását az alábbi táblázatok szemléltetik:millió forintban

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2012. évi CCIV. törvény szerinti előirányzat	1 431,1	1 023	408,1	589,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány	1,9	-	1,9	1,5
Irányító szervi	987,3	987,3	-	-
Intézményi	1 800,7	1 800,7	-	16,9
2013. évi módosított előirányzat	4 221	3 811	410	607,6

Megnevezés	2012. évi tény	2013. évi eredeti előirányzat	2013. évi törvényi módosított előirányzat	2013. évi módosított előirányzat	2013. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					%-ban	
Kiadás	1856,8	1431,1	-	4221	2250,3	121,2	53,3
ebből: személyi juttatás	592,3	589,2	-	607,6	591,4	99,8	97,3
központi beruházás	0	0	-	0	0	-	-
Folyó bevétel	1 516,2	1 023,0	-	2 021,7	2 260,8	149,1	111,8
Támogatás	423,4	408,1	-	410	410	96,8	100,0
Előirányzat-maradvány	890,7	0	-	1 789,3	1 219,1	136,9	68,1
Létszám (fő)	87	100	-	100	89	102,3	89

A Hatóság **létszáma** 2013-ban eredeti előirányzatként 100 fő volt, amely létszám-előirányzat év közben nem változott. A megbízási szerződéssel és részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók figyelembe vételével 2013. év végére a munkajogi létszám 96 fő volt, 89 fő foglalkoztatott létszám mellett.

Az **eszközök és források** egyező mérleg főösszege az előző évhez viszonyítva 22,3%-kal nőtt. A legnagyobb növekedés – a bevételi teljesítés miatt – a pénzeszközök soron jelentkezett. A forrásoknál jelentősebben a tartalékok növekedett, a pénzeszközök növekedésének megfelelően.

A **tartósan adott kölcsönök** között a dolgozóknak nyújtott lakásépítési és vásárlási támogatás összege szerepel, amelynek év végi záró értéke – a behajtási tevékenységnek is köszönhetően – 21,9 millió forintra csökkent a nyitó állomány 31,5 millió forintos összegéből. Év végére a folyósított kölcsönökből a munkavállalók 9,6 millió forintot törlesztettek.

A **követeléseket** jellemzően perköltség, dolgozóknak nyújtott lakásépítési és vásárlási támogatás következő évben esedékes jogcímenek tartjuk nyilván, melynek **állománya** a 2013. évben 1 535 ezer forinttal nőtt.

A 2013. évi elszámolásban a Hatóság elvonásra felajánlott 1 365,3 millió forint **előirányzat-maradványt**. A kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány 831,9 millió forint.

Fejezeti kezelésű előirányzatok

Fejezeti tartalék

A 2013. évi XCII. törvény a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV törvény módosításáról 7.§-a értelmében 2013. június 30-áig fejezeti tartalékot kell létrehozni, amely a Hatóságnál 8,2 millió forint volt. A törvény értelmében a tartalék felhasználásáról az Országgyűlés döntött.

Megnevezés	2012. évi tény	2013. évi eredeti előirányzat	2013. évi törvényi módosított előirányzat	2013. évi módosított előirányzat	2013. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	0		0	8,2	8,2	-	100
Támogatás	7,2			8,2	8,2	113,9	100
Előirányzat maradvány			0		0	-	100

millió forintban

2013. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2012. évi CCIV törvény szerinti előirányzat		0		0
Módosítások jogcímenként				
Fejezeti tartalék képzés	8,2		8,2	
Előirányzat-maradvány (Fejezeti tartalék átadás)	0	0		0
2013. évi módosított előirányzat	8,2	0	8,2	0

Fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék

A Közbeszerzési Hatóság fejezeténél 2012. évben 12,6 millió forint egyensúlybiztosítási tartalékot kellett képezni a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény értelmében.

A Hatóságnál létrehozott tartalék a beszámolás során kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradványként került kimutatásra.

Megnevezés	2012. évi tény	2013. évi eredeti előirányzat	2013. évi törvényi módosított előirányzat	2013. évi módosított előirányzat	2013. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	0	0	0	12,6	12,6	-	100
Támogatás	12,6	0	0	0	0	-	0

millió forintban

2013. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2012. évi CCIV. törvény szerinti előirányzat	0	0	0	0
Módosítások jogcímenként				
Előirányzat-maradvány (Fejezeti tartalék átadás)	12,6	12,6	0	0
2013. évi módosított előirányzat	12,6	12,6	0	0